4/84

Rakennukset.
Rakennushuvaukset eri alueilta

Kansallismuseon
Kansatieteellinen osasto

Savon Tuomiokirjoista

v:lta 1633–1749

poimittuja tietoja rakennuksista

KO:lle Jälj. maist. Antero Pelkonen.

64 käsink. s. f.

V a

Kätilöentistyö

Alaryhmä 3:
Henkilökohtaal

Rakennukset. 1.

KANSATIETEELLINEN OSASTO

Leppävirran talvik. 1633; V.A. 004 f 1 alusta.

Bleff nu som offte tillförenne publicerat, att herregården, (22.
som nu är begynt, måtte förfärdigas och fullbyggias, hvartill
Kyrckioherden svarade att b:te bygning är bygd på prestegårds
ägor, som laglåsaren och nämbden, som derpå Sijn varit hafver,
weta betyga: Hvartill Inspectoren öfver frelsedömet svarade,
att be:te Sijn är hållen honom eller fruens fullmechtige från-
warande, och Kyrckioherden borde, då den bleff uppsatt, hafva
sådant förvägrat och lagligen förbudit. Men såsom b:te Sijjn
är ensidigt hållen, ty måste der lagligh Sijjn off bägge parter
der till Nämbden, tagas och Cronones fougde jempte frelsefougden
der närwara, eller och sade inspectoren om den skulle stå på
Kyrckialandet, att be:te bygning föres i prestegården, den nu
förfallen är, och göra een annan gårdh på den orten, som
Herskapet begärer. Hvartill allmogen svarade, att be:te bygg-
ning icke är nyttig i Prestegården, och der den skolle neder-
tagas, kunde den nepligen igen upsättias, förmoda att den blifver
bestående, dhe wille efter legenhet gerna förbättra och byggia
det som återstår; Frågades Kyrckioherden och Inspectoren om
dhe willia hafva och taga Sijjn på den platzen, som byggningen
står, hvartill Kyrckioherden svarade sig ingen Sijn willia taga,
utan låta beroo till Biskopens ankompst, förmantes än ytterligare
allmogen, att dhe förfärdiga Sätegården ved 40 mr tillgörendes,
som försummer enär dhe dertill blifva bebodade. (Leppä-
virran talvik. 1633; V.A. 004 f. 1 alusta).

Her Clemet, Comminister in Leppävirda (d:o d:o f. 2 alusta).

Kuopion syysk. 1639; V.A. N:o 001, fol 16.

Nembdesj efft:ne att syne och Ransake apå Taffuisjalm gårdh huadh feel der kan finnesj opå hussen och sedar (sådant?); tidh till att förbätre och apå gårdzens egor huem dem brukat hafwer, n: ninnismiesja 3 talonp. Kuop. höst. 1639 V.A. N:o 001, fol 16.

Fisalmen syysk. 1639. V.A. n:o 001. fol. 17.

Nembdes efft:ne, att syne och werdere the husen sam gjorde ehre opå Taffuisjalm gårdh och huadh feell enn der opå finnes kan, n: Lensman Bertill Hyminen och 3 bönder Tis. h.t. 1639 V.A. N:o 001 fol. 17.

Fisalmen syysk. 1639. V.A. 001. fol. 17.

Kom för Rette vällerde man her Anders Caplan vthj Idesalm sochn och kärde till klockaren der same stadz bedh Per Tykainen, som hafwer i fiorder om hösten haft sit Spannål at tårkas i hans badhstugu och derafft ähr i wåda Vplorunnit -- att klockaren skall gifwe her Anders Spannål tålff Cappar eller en Badstugu den något mindre eller än hans war. (Tis. höst. t. 1639 fol. 001 f. 17).

Kuopion syysk. 1640. V.A. 001 f. 58.

Item Cronones Ladugårdz bijgning: r: till att förferdige dem innan 14 dagar wedh Laga böther. (Kuop. höst. t. 1640; V.A. 001 f. 58).

Kuopion ja Fisalmen kesäk. 1640. V.A. 001. f. 34.

Påladas hele Capio sochnen medt Leppäwirda tijendh at vpbyggia En Stuffaon och förbettra de förige Husen apå Tafuisalmi gårdh Inom Michaelj näst kämmande twidh huars deres 3 Mk saak. (Kuop. & Fis kesäk. 1640, V.A. 001, f. 34).

Kuopion kesäk. 1642. V.A. 001. f. 167.

Blef och allmogen på mant at dee fåhra stockar och vpretta een Tijendhe bodh wedh Kijrkian såsom och byggia Prestegården och vpbyggia een fånga kista, den väll af nödhen ähr (Kuop. kesäk. 1642; V.A. 001. f. 167)

Rautasalmen talvik. 1642.
V.A. 001, f. 145.

fädher af Vrminne, beropandhes sigh på sin granne Peder Kasurinen, förehadhes fördenskuldh och tillspordes honom af Retten om Kålmisaon såpen mäkj hafver varet vudher honom eller ej af Vrminne, der till

Sulkava ja Kerimäki 1643. V.A. 002. f. 29.

Sulkawa och Hapala sochnar (Kerimäki!) (W.A. 002 f. 29).
— — Först förmantes allmogen (1643) d. 11 novemar. uti Hapala, att dhe byggia deres kijrokia, såsom och vprättia huus på det rum, som förordnadh är till Prestegårdh (V.A. 002 f. 29).

Fisalmen talvik. 1644. V.A. 002. f. 92.

Pålägges 3 bönder, att verdera dhen Rija och een stuga, som Majoren Anders Hara medh egen bekostnadh på Tafuisalmi gårdh bygdt hafver, och förmenar på Idensalmi sochn komma. (Fisalmen talvik. 1644; W.A. 002 f. 92). 132.

Rautasalmen talvik. 1642.
V.A. 001, f. 145.

Bleff och dem alfvarligen förmant at effter huar deres deell, effter som gammalt waret hafver, bijggia Cronoves gårdh, nu Randsalm Konnungsgårdh, som well b:gh Barend Taube hafver af Hans Kongl. M:th undher Rustdienst.
(Randf. talvik. 1642; V.A. 001. f. 145).

Rakonnubrat. 4.

KANSATIETEELLINEN OSASTO

Kuopion talvik. 1644. V.A. 002. f. 84.

Majoren Anders Hara ivladhe wt Lars Sigfredssons dom Dat. 1640 lijdande, att 8 Män pålogt är att förfärdiga en barnstuga på Tafwifalny Kongygårdh, och skoole sedan deras lön af Sochnen bekomma; nu klagar Majoren att stugan är ähn föga mehr ähn halfgiordh, och lij kwäll löön af Landet upburit. De 8 Män låfvade förfärdiga, dett som ähn felar, bedjändes, att the måtte fåå sin betalningh af Sochnen. Förmantas förthenskull Allmogen, som resterar, att betala deras omaak, och där dee ej tillkommande Sommar samma stuga all färdigh giöra, skola öhe bötha efterson ågången dom inne håller (Kuop. talwik. 1644; V.A. 002 f. 84).

Kuopion syysk. 1645. V.A. 002. f. 532.

Anders Halonen hade lijtat sädh i badhstufuan, der elden genom ugnen hafver lööskommit och upbrändt (Kuop. syysk. 1646; V.A. 002 f. 552).

Kuopion ? Leppävirroilla 1645. V.A. 002 f. 377.

-- enär han nudsin broder hafver varit att skiuta Ikornar, fadhe han att jagh medh min broder Pålwel Wänain togh 32 bandh rogh af Taskinens rogstaka och lade på wåre ackier (Slädespår (Oa fol. 378)) och förde vthy vårtt skogsgiörtte (Kuop. Högmålskäräjillä Leppävirroilla 1645; V.A. 002 f. 377) -- sejandes deras skogs Rijja är 5 mijll från deras faders hemman, hwarest åhe rågen trijskia wille, där och Taskinen honom vth tryskte och deraf fick 7 Cappar. (ds. st. f. 377).

Metsäpolte; metsäruhi;

Leppävirran kesäk. 1646. V.A. 002 f. 488.

Nempndes 6 bönder, att förfärdiga Prästegårdsbyggningen, som nu så länge ofärdigh stådt hafver vedh 40 mgr straff, och dee till 3 mgr, som ställa sigh mootwillige, och intet werckte framföra. (Leppäw. kesäk. 1646; V.A. 002 f. 488).

Kuopion talvik. 1646. V.A. 002. f. 453.

Eskil Kuopion talo oli vahingonwalkean kautta palanut, kokonaan ja palaneen arwo oli 50 Dr. Dömes honom att bekomma af brandstudh af heele härredet, n:n 2 öre 9 Mtl af huar gårdh efter det 37 Capit i Byggn Bn. (Kuopion talvik. 1646; V.A. 002, f. 453).

Kuopion kesäk. 1648. V.A. 002 f. 751.

Förekom kyrckiohierden wällärde Herr Peer, och klagade, som nestan i huart ting skiedt är, öfver dee män, som ähre förordnade, att förfärdiga husen utj. Prästegården, att dee aldrigh blifva färdiga, om icke dee blifva straffade; Derföre pålägges dem wed 40 mgr straff tillgörande, att dee husen täckia och förbetra innan nesta tingh, emedan dee äre utj. nestan huart ting vndsagte och straffade med lijdeliga böter, lijkwäl ej här till sådant achtadh. Kuop. kesäk. 1648; V.A. 002 f. 751).

Viljan käsittely sannassa.

KANSATIETEELLINEN OSASTO

Kuopion syyskäräjät 1646,
(V.A. 002 l. 552)

Viljan käsittely sannassa!

Anders Halonen hade lijtåt sädh i badhstufwan, der elden genom ugnen hafver löskommit och vpbrändt.

I i salmen syyskäräjät 1639,
(V.A. 001 l. 17)

Kom för Retten vällerde man her Anders Caplan vthj Idensalm sochn och kiärde till klockaren der same stads badh Per Tykainen (kai Tikkainen) som hafwer i fierder om hösten haft sit Spannmål at tårkas i hans badhstugu och deraff ähr i wåda vpbrunnit -- att klockaren skall gifve her Anderss Spannmål tålff Cappor eller en Badstugu den något mindre ehr än hans war.

Viljan käsittely sannassa

Rantalammin ylimäär. kär. 1668
V. A. 004 s. 95

Efter landzens maner efterlåtes Bertill Ikäheimoinen att afhempte sitt Makux (ilmeisesti = makuus - ksen) eller såfvehuus ifrån Ölof Immoins gårdh, helst emedan han B. 6 huus vthj 3 åhrs tijdh dessförutthan oppå Immoins hemman bijgt hafver.

Rantasalmen syyskär. 1683,
V. A. 006, s. 83

Regementsquartermästaren manhaftig Paul Longh Rätten klagdigen föredrog hurusåsom een nij Rija efter Lijfs Lands sätt upbygdt, full medh korn i desse dagar afbrändt, hwilken skadha Cronans Befallningsman Johan Hiskon (?) till 100 dr K. M:tt verderadhe.

Huoneissa akkunat ja savupiiput!

KANSATIETEELLINEN OSASTO

Kuopion kesäkär. 1689,
(V. A. 007, l. 243-245.)

Sahl. Nembndemannens Olof Wäisänens söner Petter och Påhl Olofssöner berättade, hurusåsom dheras sahl. Fader är kommen till det hemmanet i Hollolabij om 1½ skmgn och uthj sin lijfstijd rooligen och wähl possiderat åkrarna och engiar så brukat som det ägnar och böhr. Och såsom hemmanet uthmedh Landsvägen både vinter och sommar ähr, hafver altså deras sahl. Fader oppå hemmanet vackra huus upbijggia låtit, med fönster och korsstenar, dhe reesandhe dhermedh betiena, och een god deel af sin egendom dertill användt.

Vuoden 1681 8/7 ~~ja~~ määräys krummutilain rakennusten lukumäärästä, laadusta ja koosta (10 tiheään kirjoitettua sivua.)
(Kuopion syyskär. 1748, V. A. 0049, l. 547-552)

Selostus eversti Jörgen Pistolekorsin hallussa olleen Lagerholmin säterin rakennuksista. (Rantalammin kesäkär. 1679, V. A. 005, l. 63)

Sääminginjä ja Kerimäen talvik. 1657. V.A. 003. f. ?

Kyrkieheerden Wällärde H:r Samuel Olaj, besvärade sigh om Prästegårdzbyggningen, fordeles att där ähr nu inthet Kook, vthan moste kooka vthy een badstugu förstugeh; hvar af allaredo trenne gånger Ellden ähr löös kommen, men (Gudh skee staff), dett alltydh vthslächt. Begiärandes, almogen måtte tillhållas, att ett kook måtte aff nyo vpbyggias, dertill allredo ähr 50 st. ståckar fört. Derföre afsades, att Kyrckiones Säxman skole skaffa huar af sin dechl een dugligh timberman, som samme kook vptimbra och byggia skole etc. (Sääm & Kerim. talvik. 1657; V.A. 003 f. ?).

Sääminginjä ja Kerimäen talvik. 1657. V.A. 003. f. ?

Tedde sigh för Rätten Majoren, Edel och välb. Herman von Burckhusen och kärde till Anders Toifwainen, att han hafver stadgat honom att vppbyggia ett stall, med taak och all annan tillbehöör, e hvad nampn det helst hafva kunde för 18 dr K. M:t utaf Majorens timber och all annan värk, som der till giordes behoff. (Sääminginjä & Kerimäen kesäk. 1657; V.A. 003 f. ?).

1657 Talli.

Puumalan kesäk. 1658. V.A. 003. f. ?

Cronones Befallningsman praesenterade Landzhöfdingens Befallningh om arbetz fälckz, att repakera Nyslött, dy förmantes almogen att dee sigh derefter rätta, att dee ingalunda ställa sigh olydige emot deras öfverhet, och pålades Befallningsmannen, att Rotera almogen, så att ikke tilläfventyrs den ena må skee mehra för när ähn den andra. (Puumalan kesäk. 1658; V.A. 003 f. ?).

Rantasalmen kesäk. 1661. V.A. 003. f. 9 alusta.

Ahn besverade sigh H:r Henrik Christierni öfver Capitens manhafftig Anders Skougs fru, hvilken honom och hans fru ovetterligen hafver practicerat Nyckelen af Pygan, gått in i Stugan och vthkastat kläderne af Sängien, och sedan taget Sängien sin kvos; såsom och een Brandstaka och Spieldh, som inthet utj Gårdze kiöpet medh Befallningsmannen Jonas Nilsson var inslutet, emedan Brandstaken hörer Jacob Ticke till, och ijalle skorstenerna förutthan dhetta var Spieldh efter kiöpehrefvet? Härtill frun svarade, at vthj dhet kiöp som hennes man medh Jonas Nilsson slutet hafver, inneslutes att sådant etc. (Rantasalmen kesäk. 1661; V.A. 003 f. 9 alusta).

Puumalan kesäk 1663. V.A. 004. f. 1-2 alussa.

Belangande Sochnens besvär öfver fordom gestgifvaren Tönnes Skutt (30. att vtaf sechnen är inlefvererat af hvar behållen skuldr 1 stock och 2 öre Sm:t och ett dagsverke, som sigh kan belöpa een temmeligh Qvantitet och han gestgifvaren nu intet är tillstedes. Rasolverades, att han Tönnes Skutt skall vara pålagt göra een viss rechningh på att så stockar som dagsverke och timber, jemvähl och penningar hvo jädant betalt hafver eller än kan stå ~~de~~ obetalt, såsom och utj samma Rechningh specificera, hvadh för penningarne köpt är, eller vtlagt till huus inredo, som är dörrar medh dess jern, bordh och Benkar, stolar, fenster och fenster Carmar, skorsten, Spiell och Form, kellare medh dess indömme etc, hvilken Rechningh han till neste tingh skall vara pålagt här att framtee ~~och~~. Deslikes införer han ehvo som näfver hafver lefvererat eller ej, såsom och införa det Spannmål vtaf Hurrisalo är uppburit, som här bekennes 3 Cap af hvar skuldr och hvar till det anwändt är, wederbörande till Retolle. (Puumalan kesäk. 1663; V.A. 004, f. 1-2 alussa).

Puumalan kesä- ja syysk. 1664. V.A. 004. f. 7 alusta.

Nimismies Tönnes Skult oli tietattämyt, pitäjään laskum kievarirakennuksen Puumalaan, josta hän pitäjäätti saaapi palkkion ja korwauksen menwistaan yhtensä 50 d:ria. (Puumalan kesä- ja syysk. 1664; V.A. 004 f. 7 alusta).

Leppävirran talvik. 1666. V.A. 004. s. 8.

Emedan såsom allmogen fördetta åthskillige reesor vedh Tinget är vorden förmant, att uppehålla huse bygningen vedh Prestegården, serdeles huadh dhem huar uthy huart huus att uppehålla åligger och tilldelt är, och dhem sådant intet hafva efterkommit, dij saak fälles alle dhe hwilka intet kunna medh skähl bewijsa sigh hafva uplyt bakastugan, Biskopstugun, Ryan, Bastugun, Stallet, Wisthuuset, Köket och fäbuset vedh prästegården, hwardera sijna 40 mgr. (Leppäw. talvik. 1666; V.A. 004 s. 8)

Rakennukset.

9.

Leppävirran talvik. 1665. V.A. 004. s. 8-9.

Upslag Inspectoren velb: de Hindrich Gudrath och så nu som offta tillförende besvärade sigh öfver allmogens här i Socknen nachlässighet och forsummelse, att vpbyggia och förfärdiga den byggningh, som till Herrskapets behoff af vederbörande är belefvat, att vpsettias, ödmiukeligen anhållandes, att såsom Herrskapet genom sådan deras försummelse hafver lijdit skada och bygningen obygder blefven, att då dem måtte påleggias den att förfärdiga och för sin försummelse plichta, här emot protesterade kyrckiohenden, och sade det samma byggningh är honom till förfångh på Prestegårdz ägor vpbygdt; och såsom vthj samma saak af fordom Häredzhöfdingen Jal. Petter Tesleff är till een syn och besichtningh dömbd, och sådant ännu intet Effectuerat; Altså kan vthj saaken intet vijdare göras förr än samma Syngångh vthj parternas å begge sijdor sampt Cronones Befallningsmens ~~[illegible]~~ och hela Nembudens verwaro förrättat är, hwilket vthj Augusti månadh nest kommande skall stellas i verket. (Leppäw. talvik. 1666; V.A. 004, s. 8-9).

Rakennukset.

10.

Sulkavan talvik. 1666. V.A. 004. s. 105.

Förekom Majorens Edel och Velb. Claus Johan Baranofz (V.) amptman förståndigh Valentin Baltzarsson, och tillkennagaf det hans Herre hafver låtit vpsettia een bijggning i Pittelaxbij, och är vnder ett Taak twenne Stugor och Sax Cammar, medh Kellare vnder, fullkommeligh fägårdh medh Boskap och Afwell opå, ett wisthuus och een Rija. Dess förutan skall wara, som amptmannen föregifver, framfört öfver 400 timber stockar till stall och köök, och annat som till gårdzens bijggningh behöfves. Och såsom velb:te Hans Herre ärnar göra Ansökningh hoos Hans Excell:s General Gouvernanten, att få samma gårdh medh så många bönder, som bijfogade Specification vthwijsar och inom Råå och Rör, äre blifna vnder Sateriesfrijheet, altså anhåller han om Rättens bewijs till dess bestre fortgångh. Joka hanelle mijönnettin. (Sulkavan talvik. 1666; V.A. 004 s. 105).

Kerimäen syysk. 1667. V.A. 004. s. 191-192.

— Alldenstundh vedh Kyrckian är lägenhet, hwarest är en temmeligh behållen sochnestugu, altsa ställtes nembuden och allmogen en frågan före, om dhe icke villia bijggia een stugu der gant emooth, hwarutij hevedy höfdingen kunde logera (sillaikaa kun hän siellä piti käräjiä). Detta förslagh höllo nembuden och allmogen för godt, och utfeste framföra timbret i denna vinter och andra materialier, som dertill requireras. (Kerim. syysk. 1667; V.A. 004, s. 191-192). Kto yleinen Kult. historia!

Leppävirran Talvik. 1668. V.A. 004 s. 59-60.

Inspectoren väl. tt Hindrich Gudrat gaf Rätten till-
känna, att hans Antecessor Hans Sahlås hafver Anno
1655 låtet upsettia een bygningh till Herrskapets Nytta
vedh Leppäwirda, hwilken intet hafver kunnat blifva fullkom-
men af orsäk att pastor hafver satt sigh dezemot, som skulle
det vara Presteborgs landh. Och för den skull ähre twenne
laga sijner dem emellan gångne den ena af Laglåsaren
Sahl. Knudt Knudtsson, och den andra af Laglåsaren Sahl.
Lorentz Röös, men intet skiet något slut eller doom i saaken
af orsaak att Consistorij Fullmechtige intet hafver till städes
warit, begärandes, att han een gångh der medh till änd-
skap komma måtte. Hästill svarade pastor Her Mathias
Montanus, att det ähr Prestegårdh landh, som bygningen
står uppå, ~~to~~ beropandes sigh på Nembnden, hwilka upritade
samma twistige landh, och intygade att Byggningen ähr
satt uppå Prestebordets landh in omdhe Råer, som Sahl.
Laglåsaren Lorentz Röös hafver gått efter, nembl. een
steen vedh Leppäwirda ström och den Biörkestubben wedh
Kalamalax. Kun rakennukfen rakentaminen pappilan maalle
oli vastoin. Papiston privilegiorta, nim kiellettin rakennukfen
jutkaminen siihen Pappilan maalle" vedh Råer." (Leppäw.
Talvik. 1668; V.A. 004 s. ~~599~~ 59-60).

Rantasalmen ylim. käräj. 1668. V.A. 004. s. 95.

Efter landzons maner efterlåtes Bertill Ikä-
heimoinen att afhempta sitt Makux eller Säfvehuus
ifrån Olof Immoins gårdh, helst emedan han B.
6-huus uthy 3 åhrs tijdh dessförutan uppå Immoins hem-
man bygt hafver. (Rantasalmen ylim. kär. 1668; V.A.
004 s. 95).

Luppäirran kesäk. 1669. V.A. 004. s. 138.

o Anders Larsson Puttraisen riikä oli palanut täysinen (ja oli siinä allut muutakin tawara). "Och att Ugnen warså godh att dhe kunde baka bräch der uthj. (Luppäv. kesäk. 1669; V.A. 004 s. 138).

Sääminginsyysk. 1669. V.A. 004. s. 108.

Emedan såsom allmogen hafver köpt sigh een tijondh bodh vedh Saffvolax Nystadh, dij afsades medh allmogens samptijckie att den förre och gamble tijondhboden skall sättias framför den Nijia Sochnestugun till Sochnensbehof (Sääminginsyysk. 1669; V.A. 004 s. 108).

Kerimäen syysk. 1669. V.A. 004. s. 174.

o Prästegård, fäähuus och kuja, som kijrckiokeerden Ver Olof a Börger medh egen bekostningh oplijgdt hafver värderades till 40 Dr. K. Mut, dan allmogen vthfäste betala af dhe bogar vthj dhe sexmänsdöme, som vederbör. (Kerimäen syysk. 1669; V.A. 004 s. 174).

navettas ja kuja

Rantasalmen syysk. 1670. V.A. 004. s. 218.

Emedan såsom uthj Prestegården wholfves golf vthj 3 huus, nembl.: Kakelugnstugun, förstugun, badstugun och Tålkestugun, jemwähl taak öpä Brijggestugun, dij medh samptliga Nembudens och allmogens samptijckie afsades at allmogen nu strax, när isen begynner at bära, skola framföra till Prestegården et bräche och een 4 fampns längh balk eller tillia af hwart hemman. (Rantasalmen syysk. 1670; V.A. 004 s. 218).

Rantasalmen syysk. 1674. V.A. 005. l. 79.

Kyrckioheerden H:r Andreas Kyander gaf tillkänna sigh hafva uttj Mustalax, som kommer under Prestebordet, medh sin egen omkostnad låtit upsättia een stuga som kommer honom till att kosta 6 ctr spannemål, 2 ttr järn och 5 klyftor Näfver. (Rantas. syysk. 1674; V.A. 005, l. 79).

Leppävirran ylim. kär. 1675. s. 17/IV l. 90-91. V.A. 005.

Intygades och härjempte, att förra amptman Hans Salast hafver ved Kyrckian låtit upsättia een byggningh till Säterij med sin dörrar, hwilka än där äre ståendes, churuvähl uthan innan byggningh, sampt twenne färdiga fähuus. (Leppäw. ylim. kärajat 1675 s. 17/IV l. 90-91, V.A. 005).

Leppävirran kesäk. 1679. V.A. 005. s. 82.

Nembnden och Närvarande tingslagh tillsade Cappedan H:r Casparo Montano den byggningh, som ähr af allmogen uttj Befallningsmans Hans Salastes tijdh 1656 uppsatt ett stycke vägh fron Kyrckian i mehningh att plantera där Säterij, men härtill än stådt afullkombnadt. Doch såsom Inspectoren Jonas Andersson, som på frelsesherrens vägnar, ägor att göra och låta, ej nu var tillstädes, min rykättän. (Leppäw. kesäk. 1679; V.A. 005, s. 82).

Rantasalmen seräk. 1679. V. A. 005; s. 63.

Öfwerstens välborne H:r Jörgen Pistolekors anbrogh 1679.
Rätten, hurusom Jakob Lagerholms sätterij äfwer bewärad för dess
winga tägenheet löjgnadh och afskil. Och såsom han har tenckt häf-
om å wederbörligh ordt göra en grundelighi demonstration, huruwidh
dem:te Sätterij för tijden äfwer beskaffadt, hwarigenom man dett wthy
des förra och een rum tijdh beminna frijheet bebringa kunde, be-
gärdte några framwarde Men som dijt fahra skulle och granne-
liga wthy. Pomman fatta hwardt hums för sigh. förordnades
fodenskull Skrifwaren Mattz Johansson, som wthy Befehlnings-
mans prowvaro Rätten bijwånade, medh twenne af Nambnden
Därhan, som denne welborne H:r Öfwerstens begäran will fahra
skall, hwilka igenkommande inlade een skrifft lijdandes ord
ifrån ord i bookstafwen som följer:

Anno 1679 den 27 Junij woro wij nedanskrefne efter H:r
Öfwerstens welb. Jörgen Pistolekorss åsken och begäran
samptt Rättens tillstädes, dett Skärbäcks hwarck bijgnadh
och hums på Lagerholm äfwer upplijgdh, hwilka wij befunno
som följer, nembl.:

2 Skärstenstugur 4 st. stora glasfönster på sijdan
och 3 st. stoore i gafwelen, samptt källaren under gålfwet.
Den andra stugan medh 6 st. stoora glasfönster på sijdan
och 5 st. i gafwelen, Kökskärsten i samma farstugu. -
Dock een skärstenstuga på sijdan af gården, därwthy äfwer
6 st. glasfönster och Cammaren bak och dess 4 st. glas.
2 st. Portt Cammarer eller boder wedh Porten och Kutt Cam-
mar eller swart stugu der på och 3 st. glasfönster. - 2
st. gambla Kök stugur wthy een förestugu. - Ett stall medh
12 spiltor wthy. 4 st. boder: 2 stue och 2 stoore gaad. - Een stoor
Riga. Een badstugu. - 2 st. Nija fähuus. - De tijtel fähuus
och höölada bredewedh i fägården. - 2 st. gambla höö stall
på Engen. - 2 Eeka stue på Engian och Eeket Mulbeet. Der-
före sijkan der mehra föda än 6 st. oxar och 9 st. köör
stoora och stue, 3 hästar och 50 får.

Sålundes wara beskaffadt som förmält äfwer afftolkarne
Mattz Johansson, Nils Fairain, Mattz Pulkin.

Dett andra Sätterij Mönkölä finnes wara bättre lijgdt
efter Nambndens intygan. Men emedan som inthet besvär-

derå förnimmas giordt vara, dij fans ej heller nödigt, att skicka några framman de men deröm att Raubaka. (Säterminga Resak. 1679; V.A. 005, s. 51-52).

Erich Johansson Lumsmaisen gick Rätten tillkänna, det han en rum tijd hafver rustadt för att sitt Dragone hemman i skuruvähl Allida lij och Gomala rahn om 2 skuttr, för hwilket hemman skuruvähl det åter af ringa skatt, åker, Engiar och uthmarker, hafver han dock mått om vthy 6 åhrs tijd, förutan det som i Polen och Rörsland skedde, twenne sijne egne drenger och en lego karll medh dertill behörige Munderinge tillsättia vthy Cronones tienst. Och såsom de alle åhre förikegens fiender inkomme, alltså fordras af honom den fiende vthy stellet vachtat hemmanet åhr af sådan swaghe vilkor att han sigh deraf omöjeligen vppehålla kan, vthan måtte söka framman de om skogh. --- Nembden vittnade, att hwad som Lumsmaisen föreskrifvit hafver, finnes i sanninghe vthaf Bodel ellern, som på en högh bake belägen åhr, sandigh och gamla ringa, ej åfver klass dugh, uthmarkerne så ringa och uthlåtande, att han intet det ringaste mehra hafver af Sueda på sijn egore lender, hwilket alt efter begäran bygg ad notam tog. (Rumuda an Resak. 1679; V.A. 005, s. 54-55).

Emellan Länsmannen Samuel Leppäinen och förmyndaren Lars Anderson Leppäinen giordes ett sådant afskedh, att gubben Lars som åhr vthy särdeles Mathdagh efterlates årligen medh den återgiff som honom för detta tillagdt åhr, hugga medier i Knalands Mon hugga kan däröfver, då giffvet afrådh till Samuel som rustningen och vthlagorna försvarar hwar tredie vandh. Dessemoth skall Lars betala ½ skeppz Ränta så länge han lefver och detta förmåner vedh magh hålla. Men så snart gubben åhr dödh, faller hans rätt under bohlstadsrigen alt efter deras egen derå giorda förlikning. (Sulkawan Resak. 1679; V.A. 005, s. 50).

Alldenstundh Anders Ersson Eroinen hafver vthy sijn Jordebook halt af Ålhofvan Jään sijden, som åhr en lijten Engh af ålder, deremoth Lars Kilpeläinen, som hafver vthy sijn Jordebook Ålhafvan snuden ma ht. (Rantasalmen Resats. 1679; V.A. 005; s. 63).

Puumalan kesäk. 1680. V.A. 005. l. 40.

-- Imedtertijdh uppdragh H:r Johan Fransisi sån Fransiscus till samma gieldz afbetalningh några huus uttj sign. sahl. Faders gambla gård här wedh kyrkian, dij blef samma huus verderade och befans Een gammal stugu med skärsten, där och dörejärn, för 21 div; Een lijten gammal Röökstugu utj Gafvelen 8 div; Een lijten bodh 15 div; Ett köske 6 div, som giör till samman 50 div Kmt. (Puumalan kesäk. 1680; V.A. 005, l. 40).

Rantasalmen talvik. 1681. V.A. 005, l. 11.

Ett såfvehuus, deras moders infördningar. Rantas. talvik. 1681; V.A. 005, l. 11).

Rakennukset.

16.

Säämingin syysk. 1681. V.A. 005. S. 91.

Anno 1681 d. 7 Junij ~~verdt~~ reedt iag efter begäran på H:r Öfverstens valb. Jöran Pistolekorses gårdh Loikansari och och befans des Lägenheet af följande beskaffenheet, som är:

Sielfva gården brukas medh H:r Öfverstens egit Apvelk och folck. — Bygningen:

1. Nij Rödh Bygning med fem Logementer och farstugu under ett taak med alla des requisiter färduga.

Noch een dito med tvänne stoora Sahlar, köök och farstugu der emellan, och muradt källare der under.

Wedh Porten tvenne röödhe bodhar, med Rustlammar der öfven opå.

2. Röökstugur under itt Taak.

1. Nijt Stahl med 12 Spilter.

4. st. boodhar; 2 små och 2 Större.

1. Stoor Riga.

1. Badstugu.

2. st. Nya Fääkuus.

1. Lijtet dito med höölacha der bradhe medh 100. st. Stockar, som ophuggas skohla.

Uthi Bygningarne finnes fem Kårstenar och 2 Kakelugnar. (Säämingin syysk. 1681; V.A. 005, S. 91).

~~(Saml. 269)~~

Puumalan kesä- ja syysk. 1682. V.A. 005. s. 69.

Såsom Länsman Pål Wäckolainen apogne medel hafver skaffatt glaas till sochne och Tingsstugan här i Puumala för 7 d:r K.M:t. (Puumalan kesäk. ja syysk. 1682; V.A. 005, s. 69).

Rantasalmen syysk. 1683. V.A. 006. s. 183.

Regementsquartermästaren manhaftig Paul Langh Rätten klageligen föredrog huru såsom een nij Rija efter Sijfz-Landz sätt upbijgdt, full medh korn i desse dagar afbrändt, hwilken skadha Coronans Befallningsman Johan ~~Johansson~~ Kiskon till 100 dr K.M:t verderadhe. (Rantasalmen syysk. 1683; V.A. 006; s. 183).

Puumalan syysk. 1685. V.A. 006 s. 212-213.

Sidst berättade Länsmannen Pöhl Wäckolainen, att Landshöfdingen K:r Carl Falkenbergh honom anbefalt hafver, härwedh Puumala Sundh några logementer upsättia, hwaraf reesande Personer sig betiena kunna. Denna befallning hafver han hörsampt efterkommet, och een nij stufva medh kammar och förstugu tillijka medh ett Mahlhuus upbijgdt. Och blef den nija stuffvan, medh kammar, förstugu, fönster, korsteen och snickare värk, in alles till 90 d:r K.M:t verderat, och Mahlhuuset 20 dahl. K.M:t, således af ~~Be~~ Befallningsmannen Johan Johansson och nembuden värderat. (Puumalan syysk. 1685; V.A. 006, s. 213-214).

Kuopion kesäk. 1685. V.A. 006. s. 165–167.

Sillä tilalla Sawilahdessa, joka otettiin kaptaanin punstellikji, oli een lijten tufon och een lijten bodh, som intet dugger är till bränneveedh-de (Kuop. kesäk. 1686; V.A. 006, s. 165–167).

Kuopion kesäk. 1689. V.A. 007. s. 243–245.

Sahl. Nembudemannens Olof Wäisänens söner Petter och Påhl Olofsjöner berättade, huru jåsom dheras sahl. Fader är kommen till det hemmanet i Hallolabij om 1½ skuur och uthj sin lijfztijdt rooligen och wahl possiderat, åkrarna och engiarna jå brukat, som det ägnar och böhr. Och såsom hemmanet uthmedh Landzwägen både vinter och sommar ähr, hafver altså dheras sahl. Fader oppå hemmanet vackre huus upbijggia lätet, med Fönster och korsfloner, dhe reesandhe dhermedh betiena, och een god deel af sin egendom dertill användt, besvärandes nu, att dheras halfbroder Henrich Korhoin vill dhem derifrån drifva, etc. (Kuopion kesäk. 1689. V.A. 007, s. 243–245).

Rakennuksset.

19.

Kuopion kesä- ja syysk. 1691. V.A. 007. s. 75-76.

Såsom Petter Pirinen i Sijwärilåby, den där åboor Ett skuldes hemman, half parten Crono och den andra hälften skatte, har lydit een stoor skada, i det hela hans gårdh mudh Tolf stycker huus, sampt att huusgeråth här den 28 May sistleden af våda opbrannit. Nembuden och Tingslaget värderade skadan öfver hundrade d:r K. M:t. Altså bewilja des honom brandstodh 2 Cappar spannemåhl af hwar gårdh, men den som rätt fattig åhr, gifver efter sin förmögenheet och det i anledning af det 35 Cap. och 37 Capit. i B.B.M., sampt Kongl. Huse sijns ordnings 34 p. Han och Pirinen i öfrigit, att söökia hoos H:r Landshöfdingen om vijdare hielp i anledning af d. 7 p. utj Kongl. M:ts förklaring af d. 7 Aprilis 1685 öfver några punkter uti dess Reglementt, hålst emedan denne är militien

Puumalan kesä- ja syysk. 1691. V.A. 007. s. 250-251.

Kappalaisen Mikko Sanander'in viljelyksen ottamalla maatilalla Puumalassa oli Ringa huus på hemmanet och ej mehr än een nij stugen för två år reden giord, och dansamma ej större än 7 alnar på alla vägger. (Puum. kesä- ja syysk. 1691; V.A. 007, s. 250-251).

Kuopion Besä- ja Syysk. 1691. V.A. 007. S. 75–76.

Anslagen, huarom uthj d. 9 punkten och 7 uthj Instruktion för kärndyhöfdingarne jämnewäl förmäkles. (Kuopion Besä ja Syysk. 1691. V.A. 007, S. 75–76).

Sääminginn talvik. 1692. V.A. 007. s. 51-52.

Såsom opå Rättens förordning af d. 7 nov. 1691 Länsmannen Anders Jacobsson med 2 nämbudemän hafva varit åstadt och värderat de huus, som Caplanen H.r Hinrich Romanus opå Caplansbohlet af sine eenskijlte medell opsatt hafver, inläggiandes nu een Längdh, hwaruthi opföres att stall för 30 dr, een skärstrans stugu för 30 dr, 1 Cammar medh Kakelugn 15 dr, fönster för 18 dr, 1 Rookstugu för 12 dr, 1 Badstugu medh förstugu 15 dr, 1 lijtet Sofvehuus för 3 dr, 1 fäähuus för 12 dr, Förstugugolfvetz och boodans reparation 4 dr; item måste ännu nödvändigt opbijggias een Nij Rija, hwilken till det minsta blef värderat på 20 dr Kmt., bestijgandes således; en summa 159 dr Kmt, som församlingen efter ~~begäran~~ bogerne uthräcknadt, böre i fällie af Kngl. Mitz Presterne meddelte Privilegiers innehåldatt opfijlle och betala. (Sääminginn talvik. 1692; V.A. 007, s. 51-52).

Kerimäen talvik. 1693. V.A. 007. s. 61.

Publicerades, att allmogen framförer i denne Winter stockar till sochns och Tingz Stugunns opbijggiandhe, paar stockar och een balck af hwar gårdh och bräder till Nödtorfft, så lagandes, att sådant i Nästkommande sommer är färdigt vedh straff. (Kerimäen talvik. 1693; V.A. 007, s. 61).

Rakennuksat.

21.

Rantasalmen kesäk. 1693. V.A. 007. s. 407–408.

Krigsprädikanter sahl. H. r Joseph Biörneburgers Enckia är så af sigh kommer, att bl.a. på hennes hemman i Randafalo ly fans allenast 1 gl. rökstuga och lijten skorstens stuga gent emoth à par fambnar inom knutarne, 1 gl. fähuus; in summa den värste Lägenhet som till kan vara etc. (Rantasalmen kesäk. 1693; V.A. 007, s. 407–408).

Leppävirran syysk. 1693. V.A. 007. s. 661–666.

Thomas Peersson Arhonen i Timola ly ägde följande huus: 2 stuugor, Rija, fähuus, ett nytt stall, 1 badstuga och 2 bodar etc., in alles 15 st. in dörar (Leppäw. syysk. 1693; V.A. 007, s. 661–666).

Sääminginn Talvik. 1702. V.A. 0013. l. 26.

-- Poiken högg med för Pörteglugga (ungefär kvikar 3 eftermiddagar) och Susanna kommit, att kasta neden igenom Pörteglugga in. ct. (~~Rantasalmi~~ Sääminginn talvik. 1702; V.A. 0013, l. 26).

Kerimäen Talvik. 1702. V.A. 0013. l. 41–42.

På Cronoödeshemmen en 1 3/4 skuppt i Hankilaxbij fans, hvad hunsen vidkommer: 2 inne gamla stugor, af hvilka den ena kunde repareras, 1 medelmåttig Riga, 1 medelmåttig badstuga, 1 gammal boda, 1 gammalt stall, 1 gammalt kook – men åkeren, hvarutiförl. höst 20 Cappar blifvit utsådt, är i fult bruk; Engesbohl lijder dertill ungefähr till 5 lass höö, 8 mijl ifrån hemmanet, men närintill 1 farmas äng. Elliest är der gådt muldete, men ingen Timber- eller Tierusskog, knaft till bränwed, svidieländerna mäst opbrukade, fiskeriet till hunsbehof; ingen humblegård eller quarnstalle (Kerimäen Talvik. 1702; V.A. 0013, l. 41–42).

Leppävirran syysk. 1702. V.A. 0013. l. 217.

Nådh åhrs Predikanten Hr Sigfred Cajander föredrog Rätten, huru som han låtit med egna medel opsättia en spijs med Skorsten nij. Prästegård, nija stugan, jämpt en döör med gångjärn, anhållandes att församblingen måtte honom sådant refundera, jämpte en källare, som han låtit under gålfvet gräfva; hvarföre efter Nämbudens gåttfinnande församblingen blef pålagd refundera honom 26 d:rkmt., hvilket sochnens sexmän hafva att opbära, och densman uthrechna, huru myckat hvart hemman beköper. (Leppäw. syysk 1702; V.A. 0013, l. 217).

Rakennuksat.

23.

Leppäriren talvik. 1703. V.A. 0013. l. 44–45.

På Cronohemmanet 2/3 skuppe i Timola by, som Capitein välb. Christoffer Böllia emot Caupilamäki bördehemmanets kiöp af sahl. Caspari Montani Erfvingar, den cederat, anhölt nu Johan Marberg (appbördsskrifvare?), som det nu förtyden åbor, att ransakas måtte ifa Rakennuksia oli sünä: ~~1 stall~~ 1 gammal skorstenstuga, 2 ive gamble Pörten, 1 boda, 1 gammal stall (Leppärv. talvik. 1703; V.A. 0013, l. 44–45).

Fisalmen talvik. 1703. V.A. 0013. l. 67–69.

Kappalainen Richard von Borgen oli ~~kappa~~ Pielamaden kappelikirkon läheisyyten omalla kustannuksellaan rakennuttanut "en stuga med en kammare, 1 Pörte med förstuga, 1 stall, 1 fähuus, 1 boda, 1 lada, hwilka huus äro värderade till 120 Dir Kmt. (Tifalmen talvik. 1703; V.A. 0013, l. 67–69).

Fisalmen talvik. 1705. V.A. 0019. l. 12.

Olli Kärkkäinen Kalliojärwen kylästä sai hywän todistuksen myllyn rakennustaidostaan, sen todisti sekä sauranmaan papisto että koko käräjä yleisö (Tifalmen talvik. 1705; V.A. 0019, l. 12)

Tisalmen talvik. 1707. V. A. 0021. l. 57–59.

Kaljolan tilalle Tijalmella uli kappalainen Henrik Hoffren rakennuttanut: en stuga med Cammare, en pörte, en kök, en stuga på andra sidan om gården, en rija, en lada, ett stall, en badstuga, 2 st. fäs huus, 1 visthuus och 1 gethuus. (Tijalmen talvik. 1707; V. A. 0021, l. 57–59).

Kerimäen talvik. 1708 – V. A. 0022. l. 80.

Pastorn här i församlingen H:r Lars Brunnerus 789. förestälte nembuden och närvarande sochnemän, huru nödigt det vore, att här i sochnen så väl som i andra församlingar en tionde boda på kyrkiobacken kunde blifva opsatt, på det allmogen ej behöfde vid tionde in- och utmätande resa till en framman de sochn, hwilket H:r Pastoris förslag, som nembuden och närwarande af Tingslaget för sin egen commoditet och nytta skull straxt biföllo, så påtogo dhe sig i denna vår stäckan och nödig materialier framskaffa, sålänge åkeföret påstår och sedan nästkommande sommar tionde bodan optimbra och förfärdiga. (Kerimäen talvik. 1708; V. A. 0022, l. 80).

Säämingin ja Kerimäen kesäk. 1709. V. A. 0023. l. 276.

Anbelangande H:r Pastorens H: Abraham Carstenii så väl som samt:ge Allmogens ansökning att vid Säminge Kyrkia så väl som vid andra kyrkior i Häradet, en Tionde boda måtte blifva opsatt, emedan den förra bodan, som wijd Nyslåttymalm stådt af vatuflod är odugelig, att förwara spannmåhl uti, så emedan sådant är med kongl. Förordningar och wahnligit bruk enligit, så må allmogen juförn ju heller foga den anstalt, att en ny Tijonde boda på Säminge Kyrkiobacka må blifva optimbrat och förfärdigat. (Säämingin = Kerim. kesäk. 1709; V. A. 0023, l. 276)

Rakennuksat.

25.

Säämingin ja Heinäen syysk. 1711. V.A. 0024. l. 200 – 201.

Probsten och Kyrkioherden H:r Abraham Carstenius inlade i rätten en opsatz på den om kåstnad, som han användt på en ny Badstuga, den han låtit af egne medell i Prästegården opsättia. -- Specification sig hafva till timberstäckars och andra nödvändige Materialiers skogslego betalt 20 d:r; för 5 karlars arbetslön utj 12 dagars tijd, som timbret och andre nödvändige Materialier huggit 12 d:r; för Timbretz opslöpiande ifrån stranden 20 d:r; åth 4 karlar maath

Sulkavan ja Puumalan talvik. 1712. V.A. 0024. l. 1.

Länsman välförständig Johannes Köberg gaf rätten tillkänna, huru som han d. 18 nästl:ne September medelst en häftig vådeld dess gård och en dehl Lööfören aflrunnit, bestående utj en ny Stuga med 2 Cammar, 2 inne nija pörter med all tillbehör, 1 ny Badstuga, ett medelmättigt kiök, 4 stin bodor, 1 Stall och Skullan, fullstoppat med Kornhalm, 2 stin fää huus, det ena nytt, det andra medelmättigt, förutan en hoop med Redskap och huusgeråd, taker, jämte spannåhl, hvilken skada aldra minst till 200 d:r Smt aestimeras, hvarmed huusen allena äro begrepne. Myönnettiin 1 d:r Kmt joka tilalta i Sulkawa socken och 24 öre dito nyut af Puumala socken: förmågo af det 37 Cap. B.B.U., Huusesynsordningens 34 pt, Förklaringens öfver Reglementet 7 och Tiggiare ordningens 18 puncter. (Sulkawa-Puumalan syysk. 1711; V.A. 0024, l. 229–230).

Corporalen Hendrich Leber (Puum.-Sulk. talvik. 1712; V.A. 0024; l. 1).

1380.

Rakennuksset.

25.

Sääningin ja Kerimäen syysk. 1711. V.A. 0024. l. 200 – 201.

och dricka i 4 veckorstyd med deras Timbrande på Badstugan för hvar
vecka 4 d:N; giör tillsammans 48 d:N, Timbermännernas lö ön
efter nämbudemännernas egit betingande åth 4 karlar à 8 d:N på man
giör 32 d:N, förutan annat smått med måsfans afslöpande etc., blifvandes
således hela summan af omkostningarne på Badstugan till 132 d:N kr:
Pirätjäs suoslui sen makjamaan; ja jätettin kirkon kunden nuksille sen kanto
lehtärwakp. (Kerimäen ja Sääm=) syysk. 1711; V.A. 0024. l. 200 201.

Fisalmen talvik. 1712. V.A. 0024. l. 12.

Länsman Samuel Cajanus gaf Rätten tillkänna, huru som förl. höst af en vådelig händelse på dess skattehemman i Colliola bij opbrunnit en stuga med Cammar och förstuga, jempte en lijten målad stuga med Pörte och Zvarnhuus, hvilken skada Nembuden till 50 d:r Smt ästimerat har. Palvajuna myönnettiin 5 äyriä hopeata jokatilalta Tifalmella (Tifalmen talvik. 1712; V.A. 0024, l. 12).

Fisalmen talvik. 1712. V.A. 0024. l. 14.

Anbelangande Olof Keijoin i Leppälax, huru som i denna höst medelst en vådelig händelse opbrunnit på dshemman 9 stin huus, hvaraf Stugan med qvarnhuset voronija, men de öfriga, som stall, Fähuset, fodarhuset och 2:ne bodar medelmåttiga, hvilken skada till 40 d:r Smt ästimeres etc. (Tifalmen talvik. 1712; V.A. 0024, l. 14).

Sääminginn ja Kerimäen talvik. 1720. V.A. 0032. l. 192-193.

Kappalaisen puustellissa, Sääminginsä, oli Ifonvihan jälkeen huoneita: en stuga med 2:ne Cammar, En liten drengstuga, Badstuga, 2:ne bodar, stall och Fäähuus, jotka kaikki perin huonossa kunnossa. Katse sotaa! (Sääm. & Kerim. talvik. 1720; V.A. 0032, l. 192-193).

Rakennukset.

Rantasalmen syysk. 1720. V.A. 0029. l. 547-548.

Auditeuren Johan Prockman af dess svärmoder välbore Fru Helena Grotenfeldt befullmächtigad gaf Rätten tillkänna huru som den 14 Martij innev. åhr på dess svärmoders Rusthåld vtj Wahersalo-bij: en ~~stuga~~ skorsteens Stuga, Rääkstuga, ett köök med Farstuga och en annan Stuga med Sammare af uppbrunnit. Wahinko oli kaikkiaan arvioitu 250 talaritta si kopasie. jöten myönnettiin 10 äyriähopeata kultakin tilatta tärjä pitäjäisje (Rantas. syysk 1720; V.A. 0029. l. 547-548).

Leppävirran Talvik. 1720. V.A. 0025. l. 67.

Lars Pispanen ifrån Samaslij beklagade sig, att d. 14 April förledit åhr för honom upbrunnit 7 huus af ladugården, nemblin 2:ne Fäähuus, Ett stall, hvilka varit nyj jemte 41 st. Creatur, större och smärre, 27 st. fiskredskap, förutan annat egendomb. De öfriga huus bestående af Fodarhuus och en boda. myönnettiin palvapue 3 kappa viljaelli 6 äyr. hopearahae tilatte Leppävirroille. (Leppäv. talvik. 1720; V.A. 0025, l. 67)

Kerimäen kesäk. 1723. V.A. 0026. l. 401–403.

På att Cronohemmen om 2 skinn utj Ruokoniemi bij fans hwad hunser vedkommer uti Mangården: 2 st. gl. Stugur med Farstugu emellan, af hwilka den ena ännu reparerad. En dito ny, som är står under bygnad, 2 st. små gamla bodar; ~~4 st~~ 4 st. dito goda och brukeliga; Eenbadstugu; 2ne handquarnshuus, den ena förfallen, den andra god; En Rija och ett litet kök brukeliga. i Ladugården: Ett godt Stall, 5 st. Fähuus, 2 större och 3ne smärre, välförsedde. – Åkeren består af sandig Jordman om 1 Tunna 4 Cappars årligit uthsäde, utj fullkomligit bruk med medelmåttig gårdes gårdar försedd. E. Äng till 2 lass hårdwalls och 1 lass starrhöö dehls med gärdyle dehls med rijs gårdar hägnad. – Ingen timmer eller Tiärnskog, medelmåttigit Svediefall, stor och gärdyle ej närmare än 7 mihl, medelmåttigit muhlbete, något Fiskevatn, ingen quarn eller quarnställe, en liten humblegård ej. (Kerimäen kesäk. 1723; V.A. 0026, l. 401–403).

Kuopion syysk. 1723. V.A. 0026. l. 473.

Munsterskrifvaren Carl Forstadius gef Rätten tillkänna huru som han genom vådeld förlorat 2ne stugur på dess hemman uti Safwilaxby ej. (Kuopion syysk. 1723; V.A. 0026, l. 473)

Ruokolahden ja Jääsken syysk. 1723. V.A. 0026. l. 614-617.

Probsten och kyrkioherden Ernest Gestrinius 1581. framträdde och berättade: att sedan han åhr 1711 med förlust af sin Egendom måst flyckta härifrån orten undan Fienden, har och den olyckan tillflagit, att åhr 1721 om våhren förmedelst en vådeld på dess Rusthåld uti Jäskis sochn och Koffialaby, då en Rysk upbördsman ber:de Rusthåld be bodt, följande huus: een saal med 2:ne Cammar, Köök och Farstuga, een Bagarstuga med Cammare, alle under ett Taak och nye, dessutan en bod med Kälhalle in under, blifvit till aska lagda, att Elden af skorsteens pipan fäst sig utan på Taket. (Ruokolahden ja Jääsken syysk. 1723. V.A. 0026, l. 614-617).

Ruokolahden ja Jääsken syysk. 1723. V.A. 0026. l. 618-620.

Länsman Gustaf Schatelovitz gaf Rätten ved handen, att han ~~tillijke med~~ beredd och värderat den melioration. Sacellanen Anders Molitor å dess Capellansbohl (i Ruokolahdsocken) af egna medel anwandt, bestående uti följande: En Stuga ånyo upsatt, försedd med 4 Fönster, Foderbräder, dörr med Låås och gångjärn, vackelugn af gråster, Förstugu utanföre jemte Stugan näfver-täckt -- 70 dr -; En ny Badstuga om 2½ fambu på hwarje wägg med golf, mälte- och Badlafra, ugn och dör försedd -- 25 dr -; Ett nytt mahlhuus om 2 famnar på hwarje vägg, täckt med bräder — 10 dr --; Ett nytt Fähuus om 3 fambnar på hwarje vägg, med näfver Taak försedt -- 25 dr; Ett nytt dito om 2½ fambu på hwarje wagg med brädtaak. -- 10 dr -; uti Ett Stall insatt af nytt gålf, spilltor, mellantaak, utantaket af näfver — 15 dr -; Uti en Boda insatt af nytt lårar, dörr med låås och gångjärn, täkt med näfver -14 dr

Ruokolahden ja Jääskon syysk. 1723. V. A. 0026. l. 618-620.

syysk. 1723; V. A. 0026, l. ~~619-62~~ 618-620).

Denna Reparation bestijgande sig till en summa 169 dir Kmt, prifvar Rätten skiähligit. (Ruokol. ja Jääskon syysk. 1723; V. A. 0026, l. 618-620).

Ruobolahden ja Jääsken syyskä. 1723. V.A. 0026. f. 624-625.

Crono befft. Estwin Winter berättade vid sammanträdet 582
den olyckan som under Ryska öfverväldets tyd åren 1716
under påstående des flyckt dessmedelst vändt, att på des manens
indragne Rusthåll uti Immolajaspis bij och Ruokolaks socken,
En ny Byggning, bestående af Nio stugor, en Cammare och
Farstuga alt under ett Tak, genom vedeld afbrunnit.
(Ruokol ja Jääsk. syyskä 1723. V. A. 0026, f. 624-625).

Ruobolahden ja Jääsken Tahvik. 1724. V.A. 0027. f. 132.

Högwördige Lärman Anders Björn tillijka med samtlige 582
männe Gille Rapaven och Anders Hjort tillfölle af dem
Kgl. förordnade af d. 11 Novemb. 1723 in Loco besedt och
wärderat den byggnad, som Cappellanen wid Jääskis Socknes wa-
rande Kyrkia, jobar Ahlquist af egne medel anlagdt på dess öbe-
ende Cappellansbohl uti berörde socken, bestående af En uij
stockelagnes stuga à 3 fammar på hwarandra och en hjelm
Cammare på sijdan med sielfra innandömet 40 d:r —;
8 st. Fönster till samma byggning 13 d:r —; En Farstuga med
ett litet kök, spis, dörr och gångjärn 10 d:r —; En bodaa
3 fambar med lärr så på Böningen som nedanföre dörr
och gångjärn 16 d:r 21 öre 8 rst.; En mindre ditto 2 d:r;
Ett Fähus à 3 fambar 8 d:r 10 öre 16 rst.; Nine swina
ditto à 2 d:r st. 4 d:r; En Ragarstuga med des tillbehör
26 d:r 21 öre 8 rst.; Så finner Rätten skiäligt: det berörde
opranbanit byggnad till 120 d:r 21 öre 8 pngr Dnst. dij bestigande;
förmågo af Kongl. Reuerxyptus ordnings af åhr 1681, 32 p. samt
Kongl. maijts nåd. resolution och Förklaring öfver Allmogens
besvär gifwen på Rijksdagen d. 25 Maij 1720 p. 41 böra Cap-
pellanen efter Rågstakl betale. (Ruokol. ja Jääskon kal-
sik. 1724. V. A. 0027, f. 132).

Ruokolahden ja Jääsken talvik. 1724. V.A. 0027. l. 132–133.

Kirkkoherra Gustaf Arraenkjen Jääsken pappilan ~~tekar~~ jakartanoon tekemät parannukset olivat: Ett Fäähuus 4 fambnar långt och 3 fambnar bredt med Ekulla samt Brädtak 35 d:r –; Ett dito af en boda upsatt 10 d:r –; Ett lider eller Förhuus täckt med halm, Ett goethuus och en Svinstiga med näfver täkt tillsammans 15 d:r, jotka nekin~~at~~ olivat samoille prustedlla korwattawat kirkkoherralle. (Ruokol. ja Jääsken talvik. 1724; V.A. 0027, l. 132–133).

Leppävirran syysk. 1725. V.A. 0028. l. 425–426.

Leppävirran pappilasta oli v. 1725 palanut "den nedre Wåhningen, bestående af een stoor Stugu af 2:ne Cammar med Farstugu emellan, hwaruti ett litet kiök och ett hemligit huus varit. (Leppäv. syysk. 1725; V.A. 0028, l. 425–426).

Ruokolahden ja Jääsken syysk. 1725. V.A. 0028. l. 442–443.

Matt Lämbi-äinsifrån Ruokolax sochn och Lämbiälähij ~~hade den olyf~~ 2:ne Stugur med Farstugu emellan under ett Faakhade af vådeld blifvit i askalagde. Ne oli arvioitu 50 talarin arwoisiksi yhlunja. (Ruokol. ja Jääsken syysk. 1725. V.A. 0028, l. 442–443)

Leppävirran syysk. 1725. V.A. 0028. l. 433–434.

Svinhufet, bestående af 2 allnars Längd i Staffamasanmäki hoas en Lars Tomain och Hinrich Suhoin (Leppäv. syysk. 1725; V.A. 0028, l. 433–434)

Rantasalmen Talvik. 1726 V.A. 0029. l. 8-9.

Eskill Pirhoin begiärta Rätten ville undersöka om den melioration och byggnad han anlagot på det af öde uptagne hemman om 2½ skur:r i Häfvonlax bij, sedan han d. 2 Nov. 1722 är-hållit H:r Landshöfdingens Confirmation på 3:ne friheetsåhr. jachtfogden Johan Dahlman berättade härwed, att han under Crono Länsmans Johan Sääfs sinkliga tillstånd eftar Crono Befallningsmans Hinrich Ithimaeus befallning jemte 2 nembudemän in loco besadt och värderat ofvanberide byggnad, som efter Syningsmännernas intygan befunnits bestå af en åhr 1724 opsatt Rökstugar om 5½ allnars Längd på hvar wägg, med spillkar kattepärikt täckt, ett bord utj med 2:ne väggfasta bänkar, dörr med gångjern, ett litet fönster samt källare inunder, om 25 d:r. Reparerat engl. stuga med 16 nyä stockars insättiande, nytt innantak, utantaket med gl. bräder omlagat, ugnen rappad, till sammans värderat till 15 d:r. - 1724 utj. Ladugården opsatt ett nytt Fähuus om 8½ allnar på hvar vägg, med Balkar täckt, utan golf och Spittar, värderat till 25 d:r kmt. Samma åhr. ett lider fogadt inved näst nembude Fähuus med 3 väggar om 8 alnar i Längd och 6 alnar i bredden, underett

Rantasalmen Talvik. 1726 V.A. 0029. l. 8-9.

taak med Tähmeset, värderat till 10 d:r kmt. Ett tider emellan 2:ne hus, bestående af 2:ne väggar, om 20 alnar hvarje vägg, är utan taak, värderat till 8 d:r kmt. 1725 framsläpat nytt gärdsle till 175 fambnar gärdesgård, värderat till 16 d:r 13 öre kmt; giörandes meliorationen tillsammans uti en summa 99 d:r 13 öre kmt. (Rantasalmen Talvik. 1726; V.A. 0029, l. 8-9)

Rantasalmen Talvik. 1726. V.A. 0029. l. 22-23.

Johan Pettersson Pöllein föredrog Rätten, att han under Ryska öfverwäldets tid optagit ett hemman om 2½ skmpr uti Randasalmi socken och Ahwensalmi bij, som 8 åhr legat öde, för detta augmentum Crono indragit. Och som han så wäl under Ryska öfverwäldet som sedermera utan någon åtnimter friheet för detta hemman belalt räntan, så begärte han Rätten ville undersöka om dess på hemmanet anwände byggnad och melioration, på det han kunde få någon friheet. Jacht fogden Johan Dahlman gaf ved handen, att han saken ligit värderat omförmälde byggnad: att der finnes af Pöllein upsatt een Röckstugu om 11½ allnars Längd på hwar vägg, innantill bilad, med ett bord och 3:ne väggfasta Bänkar, ugn, dörr med gångjern, täckt med näfver och balkar, värderad till 80 d:r kmt. En dito om 8 alnar, innan bilad, med ett bord, 2:ne väggfasta bäckar, ugn och dörr, lijka som den förra täckt, om 50 d:r kuts värde. En farstugu emellan bägge desse Stugur om 7½ alnars Längd, täckt med bräder till 6 d:rs kmt. värde. Ett glt kök, reparerat med 2 st:r nya stockar, Taket till hälften med nya bräder lagat, till 6 d:rs kmt. värderat. Ett Agnhuus fogat ved ett Stall, 3 d:rs värde. Ett sofwehuus (cattä) om 5½ alz med dörr och näfvertak, 8 d:r. Ett fäähuus med skulle om 6½ alnar på hwar vägg. Ett lider utan för med Balkar täckt, till sammans 20 d:r kmt. Gior uti een summa 173 d:r kmt. (Rantasalmen Talvik. 1726; V.A. 0029, l. 22-23).

Sääminginn ja Kerimäen talvik. 1727. V.A. 0030. l. 202.

Sääminginn Kerimäen kappalaisen Jordan Lavoninkjen rishi oli 4 syllä pitkä, ja sen vieressä ruumanus (agnhuus) samanpituinen, mutta 1½ syllä leveä (Sääm. & Kerim. talvik. 1727; V.A. 0030, l. 202).

Sääminginn ja Kerimäen syysk. 1727. V.A. 0030. l. 628-629.

Qvartermästaren Wälb:g Reinhold Johan von Burghauser af Qvartermästaren med Rostmästar Indelning, manhaftig Johan Schmidt befullmäktigad insinnerade uti Rättan en af berude Qvart. mäst. underskrefven suppliqua med andragande, huru som på dess Boställe uti Kärimäki sochn och Hapala by d. 13 sistlinne Aug. uppbrunnit: En ny Kakelugns stuga, en gl. rökstuga, ett nytt Tähnus och ett dö glt. (Sääm. ja Kerim. syysk. 1727; V.A. 0030, l. 628-629).

Sulkavan ja Puumalan syysk. 1727. V.A. 0030. l. 602.

Tå Capitain vålädle Petter Beckbörgs Rusthåld uti Ruokoniemi bij och Sulkawa sochn hade en eldsvåda inträffat, hvarvid hade uppbrunnit en stuga och Badstugan med förstugnanellan jemte 2:n barn som endast hade då hemma varit; andra menniskor hade varit uti på sitt arbete. (Sulk. & Puum. syysk. 1727; V.A. 0030, l. 602).

Rantasalmen kesä- ja syysk. 1728. V.A. 0031. l. 530-532.

Luutnantti Johan Wiriländerin, jokakuului Sawon jälkarykmentin Överstiluutnantin komppaniaan, puustellissa oli nyjus syjnätty Luutnantin kinätekemiä pa-rannuksia. Tilen ji luettelo mistä, joka salwittiä senaikuisia talon rakennuksia. (Rantasalmen kesä- ja syysk. 1728; V.A. 0031, l. 530-532).

Ransakning hösö - ja tingsst. 1728. V:A 0031.1.552-553.

Cappellanen välborne Erich Callamus förklarade Rätten, att han med dess myndiga transporterande syrån Jorois till detta Rantasalmi socken, funnit Cappellans bolet härsammastädes till hus både i man och Ladugården vara så alldeles förfallit, att han omöjligen uti dem skulle kunna bo, kan sig med de sine begå och berga, anhållandes därföre, att Syne allmoge kunde tillhållas efterhand tarpelige hus uti de nederrättos ställe att uppbygga, samt förordna huruvida för den byggnad han för prospriemedell allaredan varit föranlåten att anläggia, bestående: 1:o af ett Stall om 11 1/4 alnars längd och bred med godt näfvertak och innanmäte, der med 2 par gånggiern, värderadt till 30 d:r Sm.; 2:o ett Fähus om 11 1/4 alnars längd och 8 alnars bred med skulle, väpnare

Rantasalmi hösö - ja tingsst. 1728. V:A. 0031.1.575-577.

Crono Befallningsman välbo: ode Hinrich Tithmann (760. nu gaf sitt tillkänna, att under han d. 20 Octob. förslutet Gudstjänst hafft allmoge tillsammans för några publique ange lägenheters skull här och han med dem öfverlagt angående der af H:r Landshöfdingen Johan Henrich Ericsheim här i socknen anbefalte Tingsbyggnaden med vehra, huarmed Cronan ofta allaredan om deras skyldighets fullgörande i så måtto befunnit omaka, förnimit är att 1727 något timber blifvit framförskaffat och en stuga med 2:ne Cammare deraftill några ene timbrade, men i anseende tilltagande uti berörde byggnad gjorde små afdelningar samt skiftet och vändelöse uppstämmande icke kunna till Tingshuus nyttias, hvarföre att jemte att ej någon om samme byggnad vidare sig bekymbrad, än mindre anskaffat, huad till Fönster, Tak, Spisslar och annat innanmäte behöfves, hvars fullkommande icke heller framdeles af allmogen för stinne deelens motwilligheets skull är att förmoda alltså och så det högbemälte ordres utan längre tids förhalande uti sitt mål, huarunder och socknemannen angelägenhet lärer, måtte vara efterlefvade, hafva socknen allmogen vad berörde sammankomst contraherat samt Rättsmästaren välädle Henrich Oppman, huilken samt En daher Sinds afgifet af huart hemman i denne socknen sig påtagit, att uppbygga wallen upsätter följande dimens: Ett Tingshuus, bestående af en stuga med 2:ne Cammar i gafvelväggen stugan 4 famnar läng och bred, samt hvarje Cammare af 2 famnars läng och bred; på andra ändan en Förstuegen om 5 famnars läng och bred, Landsfarstugan om emellan om 3 famnars lang att under ett Tak. Dessutan En bod, Ett lijder och hemlighet Hus, Ett Fängelhus om 2 famnars läng och bred, skolandes alla dessa

Rantasalmen kesä- ja syysk. 1728. V.A. 0031. l. 552-553.

täckt, gödt innanrede, bestående af 6 Bääs å hwardera sidan, värderadt till 20 dir Smt. I lijke måtte begiärte Cappellanen det allmogen ved infallande åkförat måtte till Cappellansbohlet framföra de 100 Timmerstockar, ej han äfven med egen bekostnad låtit nedhålla. Näin määrättiin kiv ja asia mun.toin alistettiin maaherraan.

(Rantasalmen kesä- ja syysk. 1728; V.A. 0034 l. 552-553).

Ans

Crono Befallningsman valdes: ode Hinr. Joh. Tillmans (760.
uti gafstallen tillsinna, att under kan d. 20 Oct. Hin. Octob. förslutes
Gudstjenst hefft allmogen tillsamans för några publique anges
Lagmätares skull, hvar och En med den öfverlagt angående der
af H:r Landshöfdingen Johan Henrich Ehrenheim här i staden upp-
befalte Tingsbyggnaden med vidare, hvarmed (om man ofta all-
mogen om deras skyldighets fullgörande i så måtto befrost an-
mante) oj ordnas kommit än att 1727 något timber blifvit fram-
förskaffat och en stuga med 2:ne Cammare derutinn några
upptimbrade, men i anseende tilltagande uti berörde byggnad gjorde
små afdelningar samt skeitte och vändelöse upptimbrande
oj kunna till Tingshuus nyttias, hvarföre och som ock att
oj någon om samme byggnad vidare sig bekymrad, än
mindre anskaffat, hvad till Fönster, Tak, Spisslor och annat
ännu vidare befarpas, hvars fullkommande oj heller framdeles
af allmogen för större deelens motwilligheets skull är att förmoda
dröjd och så det högbemälte ordres utan längre tids förhalande
uti skiäl mål, hvarunder och vederbörande angelägenhet
lärer, måtte varde efterlefvade, hafva verbo allmogen med
berörde sammankomst contraherat samt Rättmätaren vål-
ädle Hinr. Joh. Ahman, hvilken samt En dater Sundt af gifft
af hvarje hemman i denne Socknen sig påtagit, att uppbära
wallen upsätter följande dimo: Ett Tingshuus, bestående
af en stuga med 2:ne Cammar i gafvelwäggen stugan 4 famnar
lång och bred, samt tvenne Cammare af 2 famnars lång och
bred, på andra ändan en Sessionsstugu om 5 famnars lång
och bred, samt gästgifvarstugu om emellan om 3 famnars lång
att under ett Tak. Dessutan En bod, Ett fjäder och kombligit Hus,
Ett Fängelhus om 2 famnars lång och bred, skolandes all denna
byggnad blifva försedd med fullkomligit timmerade, såsom ugnar,
spisslar, skiäll, Fönster, gluggbräden, Stängar, bord, bänkar dö-
rar, Lås, gångjern och haker samt Taken öfver all nödiga
Tächte. Den omtalte ofullkomlig och onyttige Byggning såsom
med en del af socknens allmogens bekostnad upprad, hafva
allmogen förbehållit sig få till den mätbiudande förytra,
samt priset derför jemkas och dela dem emellan till samma
byggning gjort förskätt. Men de starkar om kommo finnas
alimbrade, lämnas till den byggnad de nyss kommer att

Sulkavan ja Puumalan kesä-ja syysk. 1729. V.A. 0032. l. 548-549.

Capitain af General Majorens och Öfverstens Magnus Stjernsträhles Sapuolax och Nyslottz Läns infanterie Regemente välädle Petter Törne förständigade Rätten, att på dessinnehafvande Capitains Boställe uti Puumala sochn och Koçkala bij af våda upbrunnit följande huus: En stuga om 4 fammars längd och bredd innan kuntarne, att kiök och en Cammare om 2:ne fambnars längd och bredd inom kuntarne, samt en farstuga emellan stugan och förberörde de öfriga rum, om 2:ne fambnars längd. Tämän todith Lautakunta je nimismies Hinrich Romanus oikeaksi kuin nyöskin att alle de afbrände hufen varit heelnya och förledet åhr af Capitain (hwilken nyss kommit till Boställat och föga deraf än nutit) med egne modell upsatte, innan och utan bilade, med näfver och torf täckte, Stugan försedd med 4 Fönster, karmar, foderbräden; dörr med gångjern, 2:ne sängar, att bord och en väggfast bänck. Uti kökat: att fönster dörr med gångjern och klincka, att bord med väggfast bänck. Uti Cammaren har än inge fönster varit, dörutan gångjern; uti Farstugan 2:ne dörar med gångjern och uti denna järnklincka. Kokovahinko oli arvioitu 1330 ö 10⅔ öre hopeata. (Sulkavan ja Puumalan kesä-ja syysk. 1729; V.A. 0032, l. 548-549)

Joroisten kesä-ja syysk. 1729. V.A. 0032. l. 490-493.

Så hafva de med Crono Länsman Hinrich Tillman således öfverenskommit (om Tingshus byggnaden), att Länsman, emot det han i förstone får 20 öre Sust af hwart hemman i denna sochn, sig åtagit pådes hemmans i Kåtkatlax bij Bohlstad upsättia En stuga och 2:ne Cammar, stugan 4 fammar lång och 3 fammar bred, och hwardera Cammaren om 2:ne fambnars längd och bredd, näfver tackt med att innan rede af hwarit namn det hälst vara må, samt nödige bord och sängar försedt &c. (Joroisten kesä-ja syysk. 1729; V.A. 0032, l. 490-493)

Kuopion hesa- ja syysk. 1729. V.A. 0032. l. 366-369.

Maaherra oli useilla kartoja jo huomauttamut kärä jä tuwan ja wenkihuonen rakentamisesta Kuopioon. Kunsitä tähän asti ei ollut tullut mitään, oli kärä jä ylifönyt på Tingsplatsen contraherat med Qvartermästaren Johan Agander, hwilken emot 1 dito sint afgifet af hwart hemman uti denne sechn sig påtagit uppå den platsen, hwarest den gl. sechnestugan stån, låta upsättia följande: Ett Tingshuus, bestående af en stuga med 2ne cammare, stugan om 4 famnars längd och bredd, samt hwarje cammare af 2ne famnars längd och bredd; på andra ändan en sechnestuga om 5 famnars längd och bredd samt farstuga emellan om 3ne famnars längd och deruti en afplankning till kiök, allt under ett taak. Dessutan ett Lyder, en bod om 2½ fambnars längd och bredd. Ett stall för 6 hästar, Ett hembligit huus, En tijonde Bod om 4 fambnars längd och bredd; Ett Fängehuus om 2ne fambnars längd och bredd. Allemna

Rantasalmen Talirk. 1730. V.A. 0033. l. 45.

Cornettens af Carelska Esquadron Dragoner och Lafnolat Nedredels Compagnie Anders Eadbergs Boställe vari Parkumäki vij. Derhalf uppbrunnit 2ne Röökstugur med farstuga emellan under ett taak, den

Ruokolahden ja Jääsken syysk. 1730. V.A. 0033. l. 512.

Lieutenanten Otto Carl Furumarck gaf Rätten tillkänna uppå Corporalens Gustaf Dunckers vägnar, att på bemite Corporals innehafvande Boställe uti Ruokolax sechn och Sitolaby uppbrunnit en åhr 1726 upsatt stuga om 2ne famnars längd och bredd, en liten Cammare med farstuga. Stugan har förutan annan tillbehör varit förredd med Kakellugn och 2ne fönster etc. (Ruokol. ja Jääsk. syysk. 1730. V.A. 0033. l. 512).

Kuopion hesä- ja syysk. 1729. V.A. 0032. l. 366-369.

byggnad skall blifva försedd med nödigt innamede, såsom ugnar, spöjslar, spiäll, 4 fönster i stugan och 2:ne fönster i kwardera Sammaren om en alus bredd, 1 1/4 alus hög, glugghräden, Längar, bord, Bänckar, gålf, dörar, Låås, nycklar, gångjärn och hakar, samt taken öfveralt näfver täckt och gårdsplatsen med Flanäk och portar stängd. Mitä vanhasta pitäjäänturvasta hörsiä ja rautaa väitin käyttäe uutten rakennuksen, sai sen tehdä. Mitä rahoja kustannuksiste jäi tuhteckfi, sen sai käyttäie rakennuksen kerj aukfin. – Hwaraf swalne allmogen förklarade sig giärna see, det quartermästaren äfven sielf begiärte, att honom dess hustru och barn kunde ved Tingshusen krögerij frihet förunnas med de förmåner kongl. krögare och Giästgifvare ordningens afd. 29/VIII 1664, 39 förmån. (Kuopion hesä- ja syysk. 1729; V.A. 0032, l. 366-369).

Rantasalmen talvik. 1730. V.A. 0033. l. 45.

ena om 3 och den andra om 3 1/2 fambnars Längd och bredd innom kunstarne, 2:ne maalhuus om 3:ne fambnars längd och bredd, och en Badstuga af lijka storleck. Lampnodin väki oli sillöin ollut makkamaga på Stallskullen. Rantas. talvik. 1730; V.A. 0033, l. 45).

Leppäviran syysk. 1730. V.A. 0033 l. 472-473.

är pålagt denne sochns allmoge, att uppbyggia Tings- (810.
och Fångehuus, hwilket och sochne allmogen till efterrättelse blifwit
antydt, hafwa sochneallmogen med quartermästaren Carl Kyander
således Contraherat, att han emot 24 öre Smt:s afgifft i förstone
af hwart hemman uti denne sochn sig påtagit uppå en tienlig
plats å Kyrckiowallen låta upsättia fölliande huus: Ett Tings-
huus, bestående af en stuga med 2ne Cammare, Stugan om
4 fambnars längd och bredd, samt Cammarne hwardera af
2ne fannars längd och bredd, framföre stugan en Farstuga
om 3ne fannars längd, och deruti på ena sij dan afplank-
ning till kiök, alt under ett taak. Dessutan en Bod om 2½
fannars längd och breddet, ett Stall för 6 hästar ett hembli-
git huus, En tiondebod om 4 fannars längd och bredd, all
denna byggnad skall försees med nödigt innanrede såsom Spÿs-
lar, Spiäll, 4 fönster i stugan och 2ne fönster i hwardera Cam-
maren samt att fönster i kiöket, om 1 alns bredd, 1¼ alns högd,
sängar, Bord, Bänkar, Gålf, dörar, låås, nycklar, gång-
jern och hakar, samt taken öfwer alt näfwerfäckte och gårds-
platsen med Planck och Portar stängd. (Leppäviran syysk.
1730; V.A. 0033, l. 472-473).

Rantasalmen syysk. 1731. V.A. 0034. l. 511–512.

Sacellanen Jacob Ursinus föredrog Rätten, att (840) emedan denne sochns allmoge ej bekymbrat sig om dess innehafvande förfallne Cappellans bohls bebyggande, har för den skull han varit nödsakat af egne medell låta deruppå upsättia fölliande huus: 1º En Cammare om 8 alnars längd och bredd med 3 väggar fogat ved en stuga, uti samme Cammare skorsten af flyssten, innantaket af enkla bräder, utantaket med nefver och torf betäckt, gålf, 2ine väggfaste bänckar. 2º En rija om 8 3/4 alnars längd och bredd, innantaket af balkar, utantaket med nefver och torf täckt, dör med gångjern, Leersmetad gålf, nödig ugn. 3º En Badstuga om 8 alnars längd och bredd, innantaket enkla breden, utantaket med nefver och torf betäckt, ugn och mältelafva, gålf, dör med krokar och gångjern, 2ine väggfasta bänckar, 2ine gluggar med skufbreden etc. (Rantas. syysk. 1731; V.A. 0034, l. 511–512)

Sääminginjä Kerimäen syysk. 1731. V.A. 0034. l. 499–480.

Postmästaren välbe:dde Niels Köfling föredrog Rätten, att natten emot d. 22 sistlne July honom den olyckan drabbat att på dess innehafvande hemman uti Säminge sochn och Klosterniemi bij, hela Fä- eller Ladugården upbrunnit, bestående af ett stall med skulle ofvanpå om 5 famnars längd och bredd, en Foderlada af lijka storbek, 2ine Fäähuus, det ena om 4, det andra om 3 famnars längd och bredd ett lijder emellan begge förberörda Fähuus om 3:ne famnars längd med port utanföre; alledes rum under godt näfvertaak, och sedan Fredsflutet efterhand upsatte. (Sääm & Kerim. syysk. 1731; V.A. 0034, l. 449–450).

Rantasalmen Talvik. 1732. V.A. 0035. l. 28.

Rusthållarens Ernest Silvii hustru Catarina 1842 Elisabeth Green tillkänna gaf, under des mans uppåstående sinklighet, att d. 7 Maji nästförlodit åhr genom vådeld, en Röök- och en Kakellugns Stuga med Farstuga emellan, blifvit till aska lagda (Rantasalmen Talvik. 1732; V.A. 0035, l. 28).

Sulkavan ja Puumalan Syysk. 1732. V.A. 0035. l. 387-389.

[illegible] gårdesgård à 2 öre, giör 50 d:r. 14 ö. Augenhåg med 200 pannar gårdesgård à 1 öre, giör 6 d:r 8 öre. Dessutan har Länsman Romanus låtit uppsätta ett nytt Torpställe, bestående af en Stuga om 7½ alns längd och bredd, 2:ne Sofvehuus om 7½ alns längd och bredd hwardera, ett Tåkrhuus 8 alnar långt och bredd med tarak och all annan till behöfver till pannmans vordera detta 21 d:r, bestigande denne lyggnad öfver att till 288 d:r 8 öre att Smt. Och som detta hemman sålades, på komligt huus när, är full och wäckligt, sedan Rijan, Fää- och Tåkrhuset blifvit förfärdigade, så hämtälles H:s Landshöfdingen, en icke Länsman Romanus för dess anlagde bekostnad till hemmanets iskådsättiande, kunde utom allaredan åt nuttre Frye Arten ifrån med innevarande åhr Eyrinnevar, än lugnas med 2:ne Tyjhotsåhr. (Sulk. ja Puum. Syysk. 1732. V.A. 0035. l. 387-389)

Sellbacka ja Pumalan syyskk. 1772. V.A. 0035. l. 387-389.

Hos Wkr Landshöfdingen har Crono Länsman Hinrich Romanus supplicando anhållit, att emedan han i anseende till des af öde uptagne Cronohemmans i Pumala socken och Kittula by, om 2½ skmpr:s Räntа, slätta lägenheter o.s.v. Tillägor, ej skall utom des ruin (Pumma Komma benämte hemman uti fullkomligit stånd med de af Wkr Landshöfdingen honom för detta d. 26 Martij 1729 förundte sex Frihetsåhr, det fördenskull Friheten således kunde prolongeras, att han efter denne Rätts project vid ödesmåhlets undersökning d. 11 Martij nästkommande åhr finge niuta till gods 8 Frihetsåhr, hvarföre som mehrberörde Herre d. 13 Julij resolverat: Emedan Frihetsåhren äro utrunne och lagl:n intygas hemmansmeliorationen samme öfverskinta, skall då om prolongationen vijdare utlåtas, på berättade Länsman det eller Befallningsmans Johan Wadsteens vidare ordres, Crono Länsman uti Jorkas socken Johan Wsikaisen tillijka med Nämndemännen anmodades på hemmanet anlagde meliorati on d. 1 Juny innev. Ähr in Loco beredt och vorderat, intygandes, att Länsman Romanus sedan dess anförde till hemmanet, lätit uprätta: 1:o En Stuga om 9 alnars längd och bredd malurandels af nytt Timbermen med godt inan- och utantaak, samt innanrede och annan tillbehör försedt, för 20 dal. Smt vorderat. 2:o En ny gäststuga om 9 alnars längd och bredd med godt inan- och utantaak, kackelugn af gråsten, 3:ne fönster, gålf, bänkar, dör, lås och nyckel och gångjern försedd; framför denna stuga en förstuga om 7 alnars längd och bredd innan knutarne, dels af nytt dels gott virke med godt inan- och utantaak, gålf, dör, frålås och trägång till 0 dir vorderat. 4:o En sadelbod om 6 alnars längd och bredd dels af nytt dels gott virke med dubbelbotn, godt taak, 8 hyllor, dör, trägång, stockslås och nyckel samt utanlås, till 2 dir vorderat. 5:o En mjölkbod om 4 alnars längd och bredd, dels af nytt och dels gott virke med godt taak, dör, trägång och hänglås 5 fl dir vorderat. 6:o En ny badstuga om 7 alnars längd och bredd, godt inan och utantaak, gråstens ugn, mått- och badkafva, gålf, dör med trägång, 2 noglugar med skuflräden, framman före förstad giord förs-

giord Förstuger, till sammans 20 dr värderat. 7º Ett nytt Stall med läfft 7½ alnar lång och bred med godt mellan- och utantaak, häckar, krubbor, spilten, gålf, dör med trägång till 30 dir värderat. 8º Till en ny Rija Timmer med allt tillbehör i beredskap, så att annat ej felar än uptimbrande och upsättning, och med det första kommer att fullföras, pröfvats komma att kosta 30 dir. 9º Till ett Fähuus om 10 alnars längd och bredd, äfven timmer med all annan tillbehör i beredskap, och felar allenast uptimbrande och upsättning och med det första kommer att fullföras, pröfvats komma att kosta 20 dir. 10º Till ett Fährhuus om 6 alnars längd och bredd, sammaledes timmer med all annan tillbehör i beredskap, felar allenast timbrande och upsättning och med det första kommer att fullföras, pröfvats komma att kosta 6 dir. 11º Ett nytt Svijnhuus om 3 alnars längd och bredd med utantaak, dör och trägång till 1 dir värderat. 12º den gl. brun å nyo uplagat med gråsteensmuur, kista och ~~taak~~ läck af trävärck, värderat till 5 dir. 13º åkeren stängd med 800 famnar frij dgill gärdesgård à 2 öre, giör 50 dir. 14º Ängen hägnad med 200 famnar gärdesgård à 1 öre, giör 6 dir 8 öre. Dessutan har Länsman Romanus låtit upsättia ett nytt Torpställe, bestående af en stuga om 7½ alns längd och bredd, 2:ne Sofvehuus om 4½ alns längd och bredd hvarderar, ett Fährhuus 8 alnar långt och bredd med taak och all annan tillbehöör till sammans vorderade till 21 dir, bestigande denne byggnad öfver alt till 288 dir 8 öre alt Smt. Och som detta hemman således, på hemligit huus när, är full och wällbyggt, sedan Rijan, Fää- och Fährhulet blifvit förfärdigade, så hämställes H:r Landshöfdingen, om icke Länsman Romanus för dess anlagde bekostnad till hemmanets iståndsättiande, kunde utom allaredan åtnutne Frijheten, som med innevarande åhr exprimerar, än hugnas med 2:ne Frijhetsåhr. (Sulk. ja Pnum. syysk. 1732, K.A. 0035, l. 387–389).

Kuopion talvik. 1733. V.A.0036. l. 239-242.

Qvartermästaren Johan Agander föreställte samteliga Nembuden och Tingslaget, huru som Tingshuusbyggnaden är numera, efter det med sochnemännerne slutne och af H:r Landshöfdinger satificerade contract, af honom fullförd, hvarföre ville sochnemännerne vara betänkte, huruledes bemälte publique huus kunna med nödig vead och värme föresees vijd Tings- och Rohlräckningslijderne samt helgedagarne om vinteren, emedan honom Agander skall falla försvårt och kåstsamt att med egen bekåstnad vijd sådane publique sammankonsten fournera så många rum med tillräckligit bränne hälst för honom, som inga egne skogsmarker äger till slijk förnödenheet, utan måste af andra hyra sig skog därtill. Nembuden och sochnemännerne tillstodo enhälleligen, att Qvartermästaren faller ogiörligit vid herörde tillfällen med egen bekåstnad skaffa nödtörfftig vedehrand till Tingshuusens värnande, och förderskule hämställte utj Aganders godtfinnande, om icke han ville åtaga sig det samma emot 1 öre Suntz afgift ährligen af hvart hemman i denne sochn. Agander svarade sig därmed intet kunna gå ut, efter han icke allenast måste underhålla både Folck och dragare, utan och laga sig skog af andra

Kuopion talvik. 1733. V.A.0036. l. 239-242.

dertill; där lijkwäl utj andra sochnar, Awarast inga så många rum utj sochnestugun finnas, bestås af allmogen en Cappa Spannemåhl af Awart hemman till den, som värmer huset. Tantakunta jä gleisö sanoi suostumansa Maakerran välitijk fran tässä asiassa. (Kuopion talvik 1733; V.A.0036. l. 239-242).

Lappäniemen syysk. 1733. V.A. 0036. l. 740 – 742.

o. Bröderna Erich och Axel Suomalaiser från Kommolaxby hade genom vådeld förlorat: för den förste 1 säfvestugu à 7 alns längd och bredd, 1 fähuus af lijka längd och brädd, noch 1 fähuus af 7 alns längd och brädd, 1 badstuga à 9½ alns längd och bredd och ett malehuus à 6 alns längd och bredd. Samt för den andra: 1 stugu à 4 fammar, 1 stall à tre fammar, 1 fähuus à 3½ famn, 1 kiök eller stegerhuus à 3 fammar, 1 quarnhuus à 2½ famn, än 1 nytt dito af lijka längd, 1 ny svinstiga af 4 alnar, 1 heel ny stugu à 3⅔ fambu samt förstugu à 3 fammar och en gammal stugu af tre fammars längd, förutan en hoper lööseegendom; enkä jäänyt palamatta muuta kuin riihi. Kaikki arwiaitiin 200 talaribpi. Erityisten asetustenmukaan myönnettiin palvapua 8 äyrää kuttakin tilatta seurakunnassa. (Lappäniem. syysk. 1733; V.A. 0036, l. 740–742).

Kuopion syysk. 1734. V.A. 0037. l. 525 – 526.

Munsterskrifvaren af Lafwolax och Nystätts Läbens Regemente till Fort samt Idenfalun och Cuopio Compagnier välbetroddeelli-hell Gråsteen begiärte, att Rätten ville undersöka uti hwad tillstånd dess inne befrande Boställe uti denne Cuopio socken och Hildulalax bij belägit, ved Fredsslutet eller åhr 1722 varit. Te dittattiin, att Munsterskrifvarens Syster under hela Ryska öfvervåldet varit på Bostället och hade då väll åkeren till så stor del som nu varit upplägd, men ej si så fullkomligit bruk som sig bordt et c. Munsterskrifvaren lätit tillgiöra nytt en skorstensstuga, kackellungens stuga, en Rökstuga och en badstuga samt reparerat några andra nödiga huus. (Kuop. syysk. 1734; V.A. 0037, l. 525–526).

Kuopion syysk. 1735. V.A. 0038. 480 – 484.

Viinimies Lars Poldamin[illegible] oli wastaan jalwelijat wastaanet Rahan kirjurist. Fiskan on nyt hänglät läpter stugan och fiskan on Lämmans, herinne släände läster kista ofwändt 10 öre Smt. samt fiskan on Läkare, doräpen wanit i samma stuga, tagit 1/4 Stop Brännewin, jämwäl fiskan Lämmans under samma stuga warande Källare, hwartill ingången är i stugan, uptappat och förstört 1 Stop öll, hwilket det först till en annan stuga Rökpörte, och förtärt på Stadkullen. Fäste tranittär hidät, hwarändera att plichta med 2 dagars fänge[illegible] wed watten och bröd och undergå afbön[illegible]ing i tillhet uti Pacri[illegible] stian etc. (Kuopion syysk. 1735. V.A. 0038. 480–484)

Kuopion syysk. 1736. V.A. 0039. l. 459 – 462.

Det berättade sig Quartermästaren Johan Agandorder[illegible] öfwer, att emellan[illegible] Lenne sockens allmoge, wid de emellan dem och quartermästaren år 1729 wed winterlinget d. 15 Sept. stulne fiskar, anj: de fänge- och fänge- samt stockmästugas och flere nödige hus uppbyggiande härwid kyrkian, ibland[illegible] wat förtäkrat, det Quartermästaren skulle få behålla oförstörde det wirket med jämnstadbygen, som uti den gamble sockenstugan då än kunde wara dugeligit till denne nybyggnads fullförande uti hwad det kan finnas tienligit. Så skall fyrkwal nämde sockne allmogen, nembligen Nils Korhonen i fiskan Kuopio, Michell Kuronen i fiskan Kälwoby och Johan Wiinmin tampt Michell Pesonen i fiskan Wildrubalby uti förledit år, då de warit här wid kyrkiowarbet, sådant wachtat och skilliga stockar insamm[illegible] wit sig på backar, dörde gamble huse stadt, och undwälde dem nödtorftigt samt brukat till kransawed, och the upwärmd tiära till kyrkiotaket, -- hwarföre Quartermästaren wed[illegible] kande, med wäldsnödhuggit omrörde gamble hus samt åbo stiäte sydwi[illegible] Tappola Quartermästarin ja wieden wiesten wä[illegible] dlä. Torsin. (Kuopion syysk. 1736; V.A. 0039. l. 459 – 462).

Rantasalmen syysk. 1732. V.A. 0035. l. 468-469.

1° Capellanen Erich Collanus gaf Rätten tillkänna, att emedan sochne allmogen (oachtat Kis Landshöfdingen d. 6/I 1729 resolverat, det de efterhand om Capellans Bohlsnödiga byggnad skulle sig vårda) ej varit derom mehra än förr bekymbrade, har fördenskull han åter varit föranlåten, att med ogen bekostnad låta upsättie följande oumgängelige huus, såsom 1° en bod om 8 3/4 alns längd och bredd med låfft, väggarne innan och utan bilade, forsodd med gölf, mellantaak, 5 lårer, dör med gångjern, stäcklåås och nyckell samt 2:ne jern handtag, utantaak af näfver och torf, trappa så till dören som till låfftet innanföre, af Cronolämsman Elias Elianus med 2:ne Nembudemän verderad till 25 d:r mut; 2° En Rija, 9 alnar lång och 9 alnar bred inom kuntarne, väggarne utan till bilade, dubbel dör med krokar, gångjern, gölf och mellantaak af bolkar, utantaak af näfver och torf,

Rantasalmen syysk. 1732. V.A. 0035. l. 468-469.

gråstaensmuren, nödiga Torskestänger, 2:ne gluggar med skuffräden; äfven af ofvannämbude till 20 d:r Smt. verderad. 3:o Ett Fährhuus med löfft, 8¾ aln lång och bred inom kuntarne, omellantaak af balkar, utantaak af näfver och torf, dorr med trägång och vred; sammaledes af ofvannämbude till 10 d:r Smt. verderat; giörtillsammans 55 d:r Smt. Asia lykättiin Maaherraan till följe af Kongl. Mtg. Resolution öfver detta Stiffts besvär och angelägenheter, dat. d. 30 Septemb. 1723. (Rantas. syysk. 1732; V.A. 0035, l. 468-469).

Rabbunakset. 4/5.

Fiskeby sypsk. 1735. V.A. 0038. fol. 386–392.

I. K. Kongl. Maj:t har genom skrifvelse till H:r Landshöfdingen Trolle-Bonde (956) under d. 28 Martii innev. år (1735) förelagt, huruvida Riksens Ständer vid sidsthållne Riksdag i öfvervägande tagit, på hvad sätt de som af landet igenom vådeld olyckeligen komma att undfå sine hus, mågegenom Brandstod minta en stadig lif och uppsättelse, utan hvarigenom en för-dryg och hög afgift belungas må, jämväl samma nyttiga ändamål allahelst är bäst och säkrast kunna åstadkommas, är på hvart och ett hus sedt skäbligt och efter ortens beskaffenhet lämpad värde uttagits, hvarefter Brandstoden komma att årligen utgå: Och som H:r Kongl. M:t förmenat H:r Landshöfdingen den befallning, det H:r Landshöfdingen uti det honom anförtrodde Län vid förestående Riksdag täcktes uppsätta Allmogen emellan sådane Föreningar, hvarunder, på hvart och ett hus, som vid ett hemman befinnes, ett visst värde på-ningar utsättas, som bör lämpas efter ortens beskaffenhet, misunderden ymnigare tillgång på ekog, hemmanets storlek jämte öfrige omständigheter som här vid kunna komma att i acht tagas, hvarvid den brandstod sökes af vederbörande Syning måtte komma att efterfrägas om husen vari skyldigheten och therefter af Rätten dömas, huru mycket den som skadan lidit, skall minta i brandstod af hvarje hemman efter den således uppsatte Föreningen; Altså och genom skrifvelse af d. 25 sidstl. Junii anty dr H:r Landshöfdingen underskrefven tillfogade af ofvanberörde befallning, Com:te Förening emellan Allmogen vid detta Ting upprätta och sedan vid förefallande tillfällen till efterrättelse stadfästa. Hvarföre alles om detta H:s Kongl. M:t påbud Nämbnde och närvarande Tingslaget allmoge förehållit och de jämväl underrättade, med hvilke laga och nådiga hans till underdånigste efterlefnad af Kongl. Majestäts ordningar af d. 8 Julii 1681 stadgade och 5:te Cap. att hemman eller en gård bör efter dess storlek och denne ortens bruk vara försedd, nemblin uppå ett större hemman om 2, 3, 4 eller flere skatter uti

Mangården:

1:o En stuga om 12 alnars längd och bred innom knutarne.
2:o En gäststuga med Cammare, den förra om 9 alnars längd och bred, den senare om 6 alnars längd och 9 alnars bred.
3:o Ett vinter-hus om 8 alnars längd och bred.
4:o En sädesbod om 9 alnars längd och bred.
5:o En mjölkbod om 5 alnars längd och bred.
6:o Ett brukligt hus om 4 alnars längd och bred.

Uthuus:

1º En badstuga med Bad- och mättlapa, om 9 alnars längd och bred.
2º En Rija om 10 alnars längd och bred.

Ladugården:

1º Ett stall med skulle om 9 alnars längd och bred.
2º Ett Fä- eller nötehuus med nödiga bååt, om 12 alnars längd och bred.
3º Ett Fåårahuus om 6 alnars längd och bred.
4º Ett Svinhuus om 4 alnars längd och bred.
5º Ett Foderhuus eller en lada om 10 alnars längd och bred.

Uppå ett mindre hemman om 1, 3/4, 1/2 eller mindre skuga uti

Mangården:

1º En stuga om 9 alnars längd och bred innom knutarne
2º En Gästerstuga utan Cammare om 9 alnars längd och bred.
3º Ett visterhuus om 5 alnars längd och bred.
4º En sädes- och Miölkboda uti ett tillsammans, om 9 alnars längd och bred.
5º Ett hemligit huus om 4 alnars längd och bred.

Uthuus:

1º En badstuga med bad- och mättelapa om 7 alnars längd och bred.
2º En Rija om 8 alnars längd och bred.

Ladugården:

1º Ett stall om 6 alnars längd och bred.
2º Ett Fää- eller nötehuus om 9 alnars längd och bred.
3º Ett Fåårhuus om 4 alnars längd och bred.
4º Ett Svinhuus om 3 alnars längd och bred.
5º Ett Foderhuus eller Lada om 8 alnars längd och bred.

Alle dessa ofvan specificerade huus så på större som mindre hemman försedde med utantak af näfver och Tårfeller Faakz redsträn, samt fullkomligit innanrede efter deme ortens vanligheet och hwarje huus förnödenheet.

Derpå och efter öfverläggande härom kommo Allmogen med hwarsannan således öfverens att prijst af dem på huus af större hemman uti Mangården utsatlas som sällser namblin:

1º En Stuga, hwarast tillräckelig tillgång är på skog, 20 dr; hwarast minder tillgång är på skog 22 dr; hwarast ingen till-

gång är på skog och måste af andre leijas, 24 öre smt.

2:o En gästerstuga med Cammare, hwarest tillräckelig skog är, 24 d:r, hwarest minder skog är, 27 d:r, hwarest ingen skog är, 30 d:r smt.

3:o ~~En~~ Ett visterhuus, hwarest tillräckelig skog är, 8 d:r, hwarest minder skog, 9 d:r 16 öre smt.

4:o En sädesbod, hwarest tillräckelig skog är, 10 d:r, hwarest minder skog är, 11 d:r, hwarest ingen skog är, 12 d:r smt.

5:o En miolkbod, hwarest tillräckelig skog är, 6 d:r, hwarest minder skog är, 6 d:r 16 öre; hwarest ingen skog är 7 d:r smt.

6:o Ett hemligit huus, hwarest skog är, 1 d:r, hwarest minder skog är, 1 d:r 4 öre; hwarest ingen skog är, 1 d:r 8 öre smt.

Uthuus:

1:o En Badstuga med bad- och måltlafva, hwarest tillräckelig skog är, 12 d:r; hwarest minder skog är, 13 d:r; hwarest ingen skog är, 14 d:r smt.

2:o En Rija; hwarest tillräckelig skog är, 12 d:r; hwarest minder skog är, 13 d:r; hwarest ingen skog är, 14 d:r smt.

Ladugården:

1:o Ett stall med skulle, hwarest tillräckelig skog är, 10 d:r; hwarest minder skog är 11 d:r; hwarest ingen skog är, 12 d:r smt.

2:o Ett Faå- eller nötehuus, hwarest tillr. skog är, 12 d:r; hwarest minder skog är, 13 d:r; hwarest ingen skog är, 14 d:r smt.

3:o Ett Fårhuus, hwarest tillr. skog är, 4 d:r; hwarest minder skog är, 4 d:r 16 öre; hwarest ingen skog är, 5 d:r smt.

4:o Ett Svinhuus, hwarest tillr. skog är, 2 d:r; hwarest minder skog är, 2 d:r 4 öre; hwarest ingen skog är, 2 d:r 8 öre smt.

5:o Ett Foderhuus eller lada, hwarest tillr. skog är, 12 d:r; hwarest minder skog är, 13 d:r; hwarest ingen skog är, 14 d:r smt.

På huus af mindre hemman utfattas följande præsenti

Mangården

1:o En stuga, hwarest tillr. skog är, 16 d:r; hwarest minder skog är, 18 d:r; hwarest ingen skog är, 20 d:r smt.

2:o En gäste stuga, hwarest tillr. skog är, 16 d:r; hwarest minder skog är, 18 d:r; hwarest ingen skog är, 20 d:r smt.

3:o Ett visterhuus, ~~huus~~ hwarest tillr. skog är, 6 d:r; hwarest minder skog är, 6 d:r 16 öre; hwarest ingen skog är, 7 d:r smt.

4:o En sädes- och miolbod uti ett tillfemmans, hwarest tillr. skog är, 10 d:r; hwarest minder skog är, 11 d:r; hwarest ingen skog

är, 12 d:r Smt.

5:o Ett hemligit huus, hwarest skog är, 1 d:r; hwarest minder skog är, 1 d:r 4 öre; hwarest ingen skog är, 1 d:r 8 öre Smt.

Uthuus.

1:o En badstuga, hwarest skog är till räckl., 8 d:r; hwarest minder skog är, 9 d:r; hwarest ingen skog är, 10 d:r Smt.

2:o En Rija, hwarest tillr. skog är, 10 d:r; hwarest minder skog är, 11 d:r; hwarest ingen skog är, 12 d:r Smt.

Ladugården:

1:o Ett stall, hwarest tillr. skog är, 6 d:r; hwarest minder skog är, 7 d:r; hwarest ingen skog är, 8 d:r Smt.

2:o Ett Fää- eller nöte huus, hwarest tillr. skog är, 8 d:r; hwarest minder skog är, 9 d:r; hwarest ingen skog är, 10 d:r Smt.

3:o Ett Fårhuus, hwarest tillr. skog är, 3 d:r 8 öre; hwarest ingen skog är, 3 d:r 16 öre Smt.

4:o Ett Svinhuus, hwarest tillr. skog är, 1 d:r; hwarest minder skog är, 1 d:r 8 öre; hwarest ingen skog är, 1 d:r 16 öre.

5:o En lada, hwarest tillr. skog är 7 d:r; hwarest minder skog är, 7 d:r 16 öre; hwarest ingen skog är, 8 d:r Smt. Hwilken sålades uprättade Förening annoterades till efterrättelse, ved framdeles ang: de Brandstod, förefallande ansökningar. (Ifalmen Sysk. 1735; V. A. 0038; l. 386–392).

Kuopion talvik. 1737. V.A. 0040. 138-139.

○ Hinrich Mollenius, ett påders uti Tauringaluni-ny åboende Cronohemman om 1:ne Kuopr Ränta hade upbrunnit: en rökstuga och en annan stuga med skorsten, samt en liten cammare derbredeved jempte ett mahlehuus. (Kuopion talvik. 1737; V.A. 0040, 138-139)

Sulkavan ja Puumalan talvik. 1738. V.A. 0041. l. 139-141.

För kappellanen af Puumala socken, Johan Limatius hade upbrunnit ett stall med 2:ne arbets hästar. Det nya stallet innehöll: ett stall med skulle ofvanpå, af 9 alnars längd och 8 aln. bredt innom knutarne, af godt furutimber, hvilket från fremmande skog skall vara köpt, emedan under kapelansbohlet ingen timberskog lyder, taket af näfver och tårf, gått gålf, samt 8 spiltar, dörrarne på sielfva stallet och skullen med gångjern försedde, samt för then förra låås och nyckel; hafvandes synemännarne thetta stall värderat till 60 d:r kunt., jika oli vahän, ja arwivitin se nyt 25 t:kj hopeata (Sulk. & Puum. talvik. 1738; V.A. 0041, l. 139-141).

Kuopion talvik. 1738. V.A. 0041. l. 369-370.

○ Matti Kiljafelta, Syrjäjaarella, ~~oli palanut~~ à 3/4 skuppers ränta, oli palanut, undantagandes en rija, och boda, jolpin se huus: 3:ne våningsstugur, den ena 10 1/2 och andre 9 alnars längd och bredd innan knutarne, ett stegerhus, en sädes- och miölboda, ett stall à 4 fambnar, ett fähus äfven 4 fambnar, ett fårhuus 3 fambnar, än ett fähuus jembväl 3 fambnar, sammaledes en Foderlada 3 fambnar uti längd och bredd innom knutarne, Hiwet näihin oli ostettu minden metsästä; sitä paitti oli palanut samma och ett annat våningshuus (Kuopion talvik. 1738; V.A. 0041, l. 369-370).

Sääwingin ja Kerimäen syysk. 1738. V.A. 0041. l. 679-680.

Köpmannen här på Nyslottsmalmen Johan Åberg förkdrag, huru som öfver 9 åhrs tid uti hans huus blifvit Ting hållit, hwarwid äfven en dehl ut af the rättsökande under hela Tingstiden betient sig af Åbergs andre våningsrum så väl om dagar – som om nätterne, utan att han någon vedergällning therföre ätnutit, i anseende hwartill samt att köpmannen Åberg säger sig hafva hwarjehanda olägenheter och tidspillan af thet Tinget hoos honom hålles, han afsäger sig vidare betiäning härutinna framdeles så framt, i tot Allmogen gifver honom någon ersättning therföre. För Allmogen påmintes, att the enligt lag Cap. 26 § 4 B.B.n, äro skyldige uppbyggia Tingshuus, som ved hetta Tingslag ej finnes, joten ecali kiereimmittäin rakennettaa ben muute copiwate kunnenstal kärajiä vaster ei ollut. Rakwas ei samoi ei nyt näin

Jääskan ja Ruokolahden talvik 1739. V.A. 0042. l. 172.

Lieutenanten af Karelska Dragonna Regimentet, wälbo:ne otto Carl Furumarck hade genom wåd eld förlorat på sitt Sitola säteri en ny rija à 4 frrs längd och bredd fullsatt med 6 lasshafra, jemte ett agnhuus therbredevid, samt ett nytt fähuus 2 fambnar längt och bredt, med några tycken bäckar och getter med en lada af 3 fammar i pyrkant, uti hwilken 6 parmas rägh-halm varit (Jääsk. & Ruokol. talvik. l. 1739, V.A. 0042, l. 172).

Rakennuksset. 47.

Sääminginn ja Kerimäen syysk. 1738. V.A. 0041. 1.679-680.

Kallina aikoina voivanja rakentaa käräjakartanoa; vaan oli taipuwainen kauppias Åbergille suosittamaan för ettet han hädanaftor, som hittilsskedt, hällertinge hos sig och lätienar Härodyhöfdingen samt Allmogen med nödige huusrum ved och värme: en kappa spannål ärligen från hwart hemman uti Säminge och Kärimäki sochnar, och det så länge Tinget hoos Åberg hälles, hwarmed köpmannen Åberg förklarade sig nögd, och läfvade icke allenast öfverdraga en stugu och kammare för Härodyhöfdingen samt hans följe, i hwilket en rum äfven tingetas, utan och åt Allmogen ett Pörte och Badstugun, attvara uti, som sin med egen ved skall värma låta je sitapaitti tallin ja aitan. (Sääm. e Kerim. syysk. 1738; V.A. 0041. 1.679-680).

Sääminginn ja Kerimäen talvik. 1739. V.A. 0042. l. 275-276.

Cornetten under Karelska Dragonne Regementet (1051.
välborne H:r Reinholt Johan Burghausen gof Rätten vid
handen, huruom på Cornettens Rusthåld Tynkeljoki
kallad, 1737 d. 9 Maj kommit en häfftig vådåld och af-
brändt följande huus: en kakelugns stugu med en kam-
mare, 5 fmn i längd och 3 1/2 fmn i bredd, här gentemot
en Rökstugu 4 fmn lång och bred med farstugu emel-
lan samt ett litet köök, är på sidan af farstugun
en annan liten kakelugns stugu med källare under
1 1/2 fmn i längd och bredd, samt ett hemligit huus ther-
bredevid. Thessutan skall uti samme brand omkommit
1 1/2 tna Råg, 1 tna Rågmiöl, 1 tna hafra, 10 Cappar
hvetemiöl, 2 st. brennevinspannor, samt Egendom annan

Samma vuoma marrask. 9 p:nä Oli samasta talvistenin-
ikään palanut: en annan gammal Byggning, bestående
af 2:ne kammare samt för Landtbonden 1/2 tna Råg, 2 tur korn,
4 tuor hafra, 1/2 tna blandsäd och 1 tna bönor, samt 4 st:n köör
och 4 st:n får. hwarvid förafskedade Capitain H:r Anders
Edberg, som then tijden skadan skedde, bodt och än bor på Rust-
hållet, todistituon. Bille myönnettiin" efter föregången värdering
~~15 div~~ för kakelugnsstugun med kammare, som varit halfbrukan-
de, 15 div; för Rökstugun 20 div; ett hemligit huus 1 div;
1/2 tna Råg 4 div, 1 tna miöl 3 div, 1 tna hafra 1 div 10 2/3 öre;
10 Cappar Bohvete 21 1/3 öre, 10 Cappar korn 21 1/3 öre och 8 Cappar
hvetemiöl 1 div 21 1/3 öre alt smt. och giör tillsammans 47 div
9 1/3 öre samma mynt.; muista ei mitään etc. (Sääm. &
Kerim. talvik. 1739. V.A. 0042; l. 275-276)

Rantasalmen talvik. 1740. V.A. 0043. l. 36.

Henrich Pefonen, som lebor Pefola Kusthålld. 3 skuttr. Crono i Asikkala by hade genom vådeld förlorat: ett nytt boningsförte, 12 alnar på alla sider inom knutarne; thergentemot ett halfbrukat Wistor eller redskaps huus, nijo alnar inom knutarne; på sijdan en halfbrukad 7 alnar lång gästestuga med kaçkelugn och fönster, samt en nij miölboda 8 alnar på alla väggar inom knutarne. etc. (Rantas. syysk. 1740; V.A. 0043 l. 34). Efter then hänå orten af allmogen belofvade Brandstodyföreningen, dömmes Randasalmi, Jorois och Leppäwirda sochnars innevånare, att betala åt Henrich Pefonen Brandstod ofvanbemälte 49 d:r Smt. (= 7 d:r d:o) tänkö sama Pefolan rusthälli oli suuri ja vaikea tömer; työvoimaa sinäcli vahä oikä varaa sitä pakkata pyysi ellä hänen 18 ½ vuotias poikansa saisi mennä naimisjin annen 2-1 vuotean. etc. (Rantas. talvik. 1740; V.A. 0043, l. 36).

Rantasalmen talvik. 1740. V.A. 0043. l. 46.

Föraren vid Safvolax läns Regimenta tid Foot, Nils Zvist hade sitt Förareboställe i Hismäki by, bestående af 1 3/4 skuttr. Hänältä oli palanut 7 kyyn. pitkä ja leveä rinki je siinä 350 ~~dyt~~ ruislyhdottä sekä 10 tynn. rummenia. (Rantas. talvik. 1740; V.A. 0043. l. 46).

Kuopion talvik. 1740. V.A. 0043. l. 162-166.

Kuopioon rakennettawaa nutta kärajätalva koskewaa, cutifen ränstymen sijällej = tärkaä. (Kuop. talvik. 1740; V.A. 0043; l. 162-166).

Kemijoen pyyjsk. 1740. V.A. 0043. L.?

Nimismies Lars Faldenius oli Tivar Knuutsolta osta- 1104.
nut 1/3 tämmensaa ofo 1/4 opa Kasurilan verotilaa à 2 Skpf.
Sukuselvät kaltoivat kunnioitin saada sen tyolben, jonka tähden
nimismiehen siinä takamit paramuksest ja Kuskannuksest olivat
arvioitavat. Arviomiehiksi määrättiin kapbördsskrifvaren
Elias Faldenius ynnä Kalp: Lantamiesta: undersöka om
på Kasurila bördehemman så många hems finnes vara
uppbyggde, som lag och kontr. Husesyns ordningsmenar
för, samt husen vida the af Länsman byggde hems äro nödiga
eller intet på dt komma om 2 Skpf:r räntta. Tre instrumentsm:
Anno 1740 d. 23 Aug. blef -- värdering hållen uti Kas-
surilaby och Knutila hemman af den byggnad, som Läns-
man Lars Faldenius derå giordt och befinnes hemmanen
vara nödigt som följer:

En Stuga af 10 1/4 alns längd och breddsinnan taket
af bilad bräder; glugg med jerngång i taket, ugn af grå-
sten; twenne väggfasta bänkar. golf af bräder tilljer; väg-
gen bilader innantill. Sin stolpar högt, 3 st:n glugger
med skaflbräden; ett fönster med 16 rutor, hvaraf ett är sönder;
bord med bordsfoth och en lång stol; samt nödiga åsar
och stänger inuti stugan; dörr med gångjern; 3:ne hand-
grep af jern och en kastbake; utantill obilad; taket täckt
med ut gräfne balkar; värderades med allone komma tillad
hetta 90 d:r Kmt.

Ett Kall af 8 alnar i fyrkant; skullan utbygt framåt 1/2 alnst
längre; 22 stolpar hög; täckt med näfver och takved; skulla
täckrubba; 4 spiltor; gålf af bräder; dörren dubbel med
4 gångjern; 2:ne kastbakar; dör till skullan, trappa utan-
före. Wärderades till ottatio d:r Kmt.

Ett Fähus af 13 1/4 alnar lång och 10 alnar bred; 16 stolpar
hög med skullan och dörr; täckt med näfver och takved;
krokar och drapleråden; emellan tabat af klufne bräder, lagt
på 4 kroppåsar; 2:ne stolpar twärt öfver fähuset tillpolare;
2:ne åsar längs med till spiltor; rum för 8 nöt på sidan;
gålf af stora balkar mitt på gålfvet, och uti båsen korta
på twären; dören med gångjern; biladersinnan och

utan. Wärderades till 120 dir kmt.

En sädesboda af 7 3/4 alns i fyrkant; täckt med näfver och taakwed; krokar och dräpbräder, bilader innan och utan, undantagandes några stäckar; 4 åfar till skullen; gälf af balckar, dör med gångjern ~~och~~ kramp och märla till utanlås; 20 stäckar hög. Wärderades till 60 dir.

Ett svinhuus af 5 1/2 alns längd och bredd; taak med lika stäckar och bräder. Wärderat till 6 dir.

Ett påbegynt timrande af 10 1/2 alns längd och bredd; upptimrat 6 stäckar på hwarvägg; otimrade stäckar 38 stycken; 8 st. balckar. Wärderat till 30 dir.

Summa 386 dir kmt.

Kärwi ilmi, että puheena olewalla tilalla oli peitsi näitä nimismies Paldaninkon rakennuttamia huonoita, mydskin entisiä talon tarpeekji riittäwämmäärä, kuten nastaajat näitiwät. Nämä piti myt myds arwioida ennen päätöstä; samat syimi michet. (Kuopion Orysk. 1740; V.A. 0043, 1. 2.)

Jorvisten syys- ja kesäk. 1745. V.A. 0046. l. 952-953.

Derpå anmälte sig för rätta torparen Alexander Brask, som med bonden Johan Iscanius sig vid förl:ne åhrs höstetingåtagit, ett emot 2:ne kapper spannåls undfående af hwarie rök här i sockenen uppsättaen bod till Tingsgärtningskappors förvarande; och gaf rätt nu vid handen, huruledes allmogen nu skall willja undandraga sig samme spannål till dem att uthetala, hwarföre som bodan numera skall vara såvida färdig, att intet förutan skullen, en lår på hwardera sidan och 3:ne hwarf stockar, som nedan omkring

Kuopion talvik. 1747. V.A. 0048. l. 170-172.

Bröderna Daniel och Johan Lemembifer ifrån Putronie-mi hade genom vådeld d. 11 octob. förl. förlorat åtskilliga huus jemte något hahn och 1 tna ärter mm. Och emedan på deras egna egor ej skall gifras tillgång på timber, utan måste de sig sådant med bekostnad ifrån främmande ägor förskaffa etc. Förteckning på skadan: En stugu à 8 alnars längd och bredd, halfbrukad, med förstugu framanföre, verderades till 40 dev; ett stall af lijka storlek med skulle ofvan på 35 dev; Ett fähuus 10 dev; en badstugu, äfwenledes 10 dev; 1 tna erter 10 dev och 4 parmas råghahn, som i stack varit upsatte, à 1 dev 16 öre parmen, giör 6 dev; tillsammans 111 dev kmt. joka summa oli Kuopion pitäjä ästä kannettawa. Asiakka oli kumminkin ensin hankittawa Maaherran suostumus. (Kuopion talvik 1747; V.A. 0048, l. 170-172).

Rakennukset.

57.

Jorvisten syys- ja kesäk. 1745. V.A. 0046. l. 952-953.

foten af densamma till fänekommande af tinfrars inbrytande böva upplimleras, derå numera felas. (Jorvisten syys- ja kesäk. 1745; V.A. 0046, l. 952-953).

Kuopion kesä- ja talvik. 1747. V.A. 0048. 405–406.

Sedan efter Allmogens härstädes skedde bewilljande till Tingshusens reparation en viss afgift af 1 öre Smt af hwarje hemman i denna Sechn blifvit upburen och Crono Länsman Henrik Hoffren, hwilken emot en skiälig vedergiällning, som af samma medel skulle afgå, sig inseendet deraföfver åtagit, till ställd, har väl på utantaket och skorstenarne någon förbättring skedt; men som till de öfrige meliorationernas förrättande nu skall föregifvas inga medell vidare vara att tillgå. Jonkatäkden oli H. Hintahtänä bikaarti-li kannetecista varviste, jotta voitaisiin uusie hankkia. (Kuop. kesä- ja talvik. 1747. V.A. 0048, l. 405–406).

Fisalmen talvik. 1748. V.A. 0049. l. 19–20.

För bonden Johan Ifvarsson Sonninen ifrån Ollikkala by hade nedbrunnit en boda med älskillige lösegendom, derofver nu en förteckning förestaddes – öfver de persedlar brandstad kommer att bestås –: Bodan, som var nyligen reparerad, med loft uppå derpå, försedd med järngång och hocklås med behörigt innanrede, upslags

Kuopion talvik. 1748. V.A. 0049. l. 113–115.

Anti Airaxiftta Wehnasmäestä oli palanut talon rakennukfia, jotka lautamieben arviomina: A pörte af 10½ alu langd och bräddinen kuntarne, täkt med näfver och takwedsstockar samt med behör. innanrede 45 div; 1 annat pörte nyligen repareradt om 8 alus längd och bredd af samme beskaffenhet 22 div; 1 redskapshus för 10 år sedan upsatt af 6½ alus längd i fyrkant, taket af utgröpte balkar, 12 div; En förstugu emellan de omförmälte pörten, 9 div; En bod med näfver och balkar täkt af

Fisalmen talvik. 1748. V.A. 0049. l. 19–20.

till 30 d:r; 2 tuer Råg profvades à 15 d:r [illegible]
Korn à 13 d:r tuan, till 78 d:r; 9 tuer Kornmiöl efter samma
värdie till 117 d:r; 1/2 tua ärter till 8 d:r; 10 kpar hampeprö à 11 öre kappan
till 3 d:r 24 öre, som uti en summa beräcknadt sig bestiger till
266 d:r 24 öre kmt. Tyfant och Rätten i stöd af 24 Cap. BB 4 skän-
digit, att tillägga honom till dess uprättade besogde summan
Rasummaaci kihlakunnasta kannettanu. Ja kamosta ohi
asiamomeikan hankittanu [illegible] suostemmus (Fi-
salmen talvik. 1748; V.A. 0049, l. 19–20).

Kuopion talvik. 1748. V.A. 0049. l. 113–115.

4 1/2 alslängd och bredd, 8 d:r; uti hwilkahus utom annan egendom af lösören
skola funnits 13 Cpr ärter à 15 öre Cu; gjer 5 d:r 3 öre; 4 Cpr bönor efter samma
värdie 1 d:r 28 öre; 8 Cr hampprö à 13 öre, gjöne 3 d:r 8 öre; 2 Cr
Korn efter samma värdie [illegible] 26 d:r; 2 Cr linprö à 18 öre, 1 d:r 4 öre;
3 Cr hwete till utfäde lijkapris 1 d:r 22 öre; 7 Cr Råg à 15 öre, 3 d:r
12 öre; 8 Cr Rågmiöl, 3 d:r 24 öre; 3 Cr miöl af förwärdt och tillredt
Korn, lijkapris, 1 d:r 13 öre; tillsammans 124 d:r 18 öre kmt. etc.
(Kuop. talvik. 1748; V.A. 0049; l. 113–115) 18 äyrtilatta Sanonkaskikihlakunnasta.

Kuopion talvik. 1748. V.A. 0049. l. 155–156.

Aikaisemmin oli rahwas Käräjäkartanoa varten myötänyt 4 äyrsä hopeata tilletta, jotka nimismies Henrik Hoffreen oli kantanut samt oftes uprerenskommende med allmogen sig åtagit emot någon vederlag ällning för dessbeswärde samma intaga låta; muttakun rakennus ei olent tulen stäydellisesti rahmiksi, vasjinkin pitäjääntupa tarwitsi paljon korjausta, wii jätettiin asia rahwaan päätettäwaksi. Sewanti tiliä entisistä rahwista. (Kuop. talvik. 1748, V.A. 0049, l. 155–156).

Sulkavan ja Puumalan talvik. 1748. V.A. 0049. l. 319–320.

Capt. Gustaf Henrich Ehrenroth hade sitt boställe i Kockolaby och Puumala sockn. Hänetta oli palanut 4 syltä kukajannakin, rühi, jota arwiwiten 40 dikki; ja oli landvilla batetta (Sulk. & Puum. talvik. 1748; V.A. 0049 l. 319–320).

Rantasalmen talvik. 1748. V.A. 0049. l. 382.

– – en stugu af 4 fammans längd och bredd till 30 d:r, en badstugu om 2½ fammans längd och bredd till 25 d:r och en bod med loft om 2 fammans längd och bredd till 15 d:r, till fammans till 70 d:r värderade. (Rantas. talvik. 1748; V.A. 0049, l. 382)

Rakomanskset. 54.

Kuopion syysk. 1748. V.A. 0049. l. 547-552.

I. Hr Baron och Landshöfdingen Henrik Jacob Wrede har lyckmätigt Kongl. Päkskofrättens till Högvörden Herre ankomne anmodan, uti aflåtet högvördadt bref under den 21 sidstlne Junii behagat antyda Krono Befallningsmannen välle trodde Hr Brynolph Brunon, at till något lägligit Tingsställe sammankalla thes allerningste anförtrodde Lill-Salvolax medledels Härads allmoge, påthet de nu vidt påstående Höste Ting må kunna förena sig angiele Brandstodsafgifterne hädanefter, så vijda slijk öfverenskommelle ej förut högvälbiltte Herre vittarligen försiggådt. I anledning hwaraf Hr Krono Befallningsman Brunon sade siggenom allmänne publicationer kundgiordt alla förfamlingar i thetta Härad, at thetio thetta Tingställe, såsom förthem lägligast ville sända wisse deputerade, som å theras vägnar härutinnan vore fullmyndige at giöra och låta; och som Innevånarena i Häradet berörde Kallelse skola åtlydt, så var hans begiäran, thet Häradsrätten wille i thes närvaru höra, then sammankallade menigheten uti ofvanomtalte angelägenhet, emedan Hr Landshöfdingen befullmächtigat honom, at å sine vägnar nyssnämnde förrättning bewista: hwilken ansökning Häradsrätten altså achtade skiahligt at bifalla, hwarföre the hit komne de-

Rakennukset. 54.

Kuopion syysk. 1748. V.A. 0049. l. 547-552.

puderade åfven blefve upropade, och infant sig derå: ifrån Kandafalmi socken Bofaste Bönderne och nämnde männerne Nils Kauknin och Lars Pulkinen, samt ifrån Läppävirda församling Bönderne Johan Kauhain och Thomas Hämäläin och ifrån Kuopio socken Lieutenanten välborne H:r Carl Tawast, kyrkeherden H:r Henric Argillander, jämte bönderne Petter Eskelinen, och Matts Mähönen, samt å Idenfalmi sockens vägnar sockneskrifvaren Henric Paldanius och bönderne Daniel Kaupinen samt Matts Päjonen; men ifrån Jorois församling varthamera ingen tillstädes, vaikka olivat kuljututut kuten muntkin. -- Huomantettiin rahwaalle, mitä yleinen laki R:K:n 24 kapit. säätäätulenwaan roista som och, huruledes H. K. M:t i dess d. 16 oktober 1743 ang:de brandstodens upbörd, utfärdade förordning stadgar med förmaning, at the slitet sig tillobrotzlige efterlefvad ställa skulle; dernäst och som undertecknad ibland Häradshandlingarne igenfant en förening, ang:de brandstoder, then framledne Herr Häradshöfdingen Wargentin, efter fordom Landshöfdingen Frisenheims underd. 24 Junii 1735 skedde anmodan vid nysnämnde års häradsting med hwarje Tingsalmoge skrifvat -- Men nu belefvades med samtelige deputerade om nödige kupen och mangården å the större, medelmåtige och mindre hemmanthet afthal: (jatto (euraganilla lehdillä)

(Kuopion syysk. 1748; V.A. 0049, l. 546-547).

II

Å ett större hemman om 2, 3, 4 eller flere skattmarkers ränta skall bestås till laga byggnad 1:mo en stugu om 12 alnars längd och bred inom kuntarne, 2:o gästestugu om 9 alnars längd och bred, och en kammare therbakom af 6 alnars längd och 9 alnars bredd; 3:o visthus om 6 alnars längd och bredd; 4:o En sädesbod om 9 alnars längd och bredd; 5:o en mijohlbod om 5 alnars längd och bred; 6:o Ett hemligithus om 4 alnars längd och bred.

Uthus:

1:o En badstugu med Bad och måltelafva om 9 alnars längd och bredd; 2:o En rija om 10 alnars längd och bredd.

Ladugården:

1:o Ett stall med skulla om 9 alnars längd och bredd; 2:o Ett få eller nötehus med nödige bås om 12 alnars längd och bredd; 3:o ett fåhrehus om 6 alnars längd och bredd; 4:o ett Svinhus om 4 alnars längd och bredd; 5:o ett foderhus eller en lada om 10 alnars längd och bredd.

Uppå ett mindre hemman om 1 3/4, 1 1/2, 1 1/4, 3/4, 1/2 eller mindre skattmarker utj:

Mangården:

1:o En stugu om 9 alnars längd och bredd inom kuntarne.
2:o En gästestufva utan kamare om 9 alnars längd och bredd.
3:o Ett visterhus om 5 alnars längd och bredd.
4:o En sädes- och mjöhlbod uti ett tillsammans om 9 alnars längd och bredd.

Uthus:

1:o En badstufva med bad- och måltelafva om 7 alnars längd och bredd.
2:o En rija om 8 alnars längd och bredd.

Ladugården:

1:o Ett stall om 6 alnars längd och bredd.
2:o Ett få- eller nötehus om 9 alnars längd och bredd.
3:o Ett fåhrhus om 4 alnars längd och bredd.
4:o Ett Svinhus om 3 alnars längd och bredd.
5:o Ett foderhus eller lada om 8 alnars längd och bredd.

Alla desse ofvan specificerade hus så på större som mindre hemman förseddes med utan tak af näfver och torf eller tak veds från samt fullkomligit innanrade efter denne ortens vanlighet och hvarje hus förmögenhet.

4 4

K K Sådan Öfverenskommo meningsbetäcknade deputerade
vid kvarandra, at priset å mindre kronomans lägenhets
på följande sätt skall räknas och iakttagas, at:
1:o Å en stuga, där till nödtorftig tillgång på skog är, 20 dr
Smt, och kvarest mindre tillgång å skog eller längre väg att
skaffa timber finnes, 22 dr, samt där alls ingen skog finnes
utan måste af andra köpas, 24 dr Smt skall betalas.
2:o Å en gästgifvaregård med Cammare, där god skog är, 24 dr och
kvarest åter mindre skog eller längre väg efter timberstockar
finnes, 27 dr, samt där ingen skog finnes, med 30 dr Smt
måtte ersättas och komma.
3:o Ett wirthshus, kvarest tjenlig skog finnes, med 10 dr, där
medelmåttig och lång skogsväg är, med 12, samt åtta kron-
man där ingen timberstock åga, med 14 dr Smt att betalas.
4:o Sådesbod är ett skogrikt hemman, 10 dr, där mindre finnes, 14 dr, och kvarest alls ingen tillgång på timberstockar är, bör de skadeskade lida 12 dr Smt tillgås.
5:o En mjölbod, kvarest skog finnes, 6 dr, där ringa skog är, 8 dr, och kvarest alls intet timberstockar finnes, skall skadeliden 10 dr Smt.
6:o Ett handlingshus, där skog är, får 10 dr, där mindre tillgång finnes, 12 dr, och där alls ingen är, 14 dr Smt. Men å kronans Officerare, Boställer, förklarade Allmogen sin benägenhet för dylike hus, at gifva 6 à 7 dr Smt, så vida samma åtnjutande i åtel. lägenheter böra beräknade är, allmogen å åtnjutas hemman.

1:o Ekhus:

En badstuga med bad och mältekapun, kvarest tillräcklig skog är, 12 dr, där mindre skog finnes, 13 dr, och kvarest timber måtte köpas, skall skadeliden gifvas 14 dr Smt.
2:o För ett rik, kvarest tillräcklig skog är, 13 dr, där mindre finnes 14 dr, och kvarest ingen skog timberstockar ernås, tillägges den skadeliden 16 dr Smt.

Ladugården:

1:o Ett stall med skulla, kvarest tillräcklig skog är, 8 dr. Där mindre skog finnes, 10 dr, och kvarest ingen skog är, tillgås 11 dr Smt.
2:o En lada, kvarest tillräcklig skog är, 8 dr. Där mindre skog finnes, 10 dr, och kvarest ingen skog är, tillgås 11 dr Smt.

3:o Ett Fårhus, hwarest tillräckelig skog är, 4 dir, där mindre skog finnes, 4 dir 16 öre; hwarest ingen skog är tillfångs förunnes then skallaärsättning söker, 5 dir Smt.
4:o Ett Svinhuus, hwarest tillräckelig skog är, 2 dir, där mindre skog finnes, 2 dir 4 öre; hwarest ingen tillgång på skog är 2 d. 8 öre Smt.
5:o Ett Foderhus eller lada, hwarest tillräckelig skog är, 12 dir, och där mindre skog finnes, 13 dir, eller hwarest ingen skog är, gifves 14 dir Smt.

På hus af mindre hemman utfattes följande pris utj

Mangården:

1:o En stugu, hwarest tillräckelig skog är, 16 dir, där mindre skog finnes, 18 dir ~~Smt~~, och hwarest ingen tillgång på skog är, 20 dir Smt.
2:o En gjäste stugu utan kammare, hwarest tillräckelig skog är, 16 dir; där mindre skog finnes, 18 dir, hwarest ingen skog är, 2 dir Smt.
3:o Ett wisterhuus, hwarest tillräckelig skog är, 6 dir, der mindre skog finnes, 6 dir 16 öre; hwarest ingen skog är, 7 dir Smt.
4:o En sädes och miohlbod uti ett tillsammans, hwarest tillräckelig skog är, 10 dir; där mindre skog finnes 11 dir, hwarest ingen skog är, 12 dir Smt.
5:o Ett hemligt hus, hwarest skog är, 1 dir, där mindre skog finnes 1 dir 4 öre; hwarest ingen skog är, 1 dir 8 öre Smt.

Uthus:

1:o En badstugu, hwarest skog är tillräckelig, 8 dir, där mindre skog finnes 9 dir; hwarest ingen skog är, 10 dir Smt.
2:o En rija, hwarest tillräckelig skog är, 10 dir, där mindre skog finnes, 11 dir, hwarest ingen skog är 12 dir Smt.

Ladugården:

1:o Ett stall, hwarest tillräckelig skog är, 6 dir, därest mindre skog finnes, 7 dir, hwarest ingen skog är, 8 dir Smt.
2:o Ett fäs eller nötehus, hwarest tillräckelig skog är, 8 dir, där mindre skog finnes, 9 dir. Men hwarest ingen skog är, 10 dir Smt.
3:o Ett fårhus, hwarest tillräckelig skog är, 3 dir, där mindre skog finnes, 3 dir 8 öre; hwarest ingen skog är 3 dir 16 öre Smt.

4 4 4

4:o Ek Stubbarp, hwarest tillräckelig skog är, 2½ åre, hwarest
mindre skog finnes, 1 dr. hwarest ingen skog är, 1 dr 10 öre. Ek Stubbarp
5:o En lada, hwarest tillräckelig skog är, 7 dr. där mindre skog finnes,
7 dr 16 öre; hwarest ingen skog är 8 dr Rdt.

Uppå the hus, hwilka å the större eller mindre hemman wid wärdeläm-
delser kunna prövas vara förfallne och gamble samt följaktligen
i wärdet böra ringare considereras, lade allmogen sig ej kunna wid
detta tillfälle något wist pris utsätta, utan tyckte, det hyresmännerne
i proportion af förefallande prøjet, när the wärdera Eldskadorna,
bäst äro i stånd efter hwart torpet hemmans egenskaps the pris utsätta
och elucidera wid underskrefven förständigade allmoge, that för
Rabatten och Kölna/Kalfa-Byggnaden samt B. B. 24 Cap. 4 §, ej
kan Brandstodskids hemvillja. Så war doch Deras trägne och omtän-
diga bälliga begiäran, at the wore dem då bekräfteliga wädalbar skille
hus förtaxa, den hielp och undfägning de här framman förefin-
nes kapa utaf, tillägges måtte; efter som the stå ofta tre eller fyra nästa
gastehus, hwarpöre understånad tå praedikar Landshöfdingen
Wrede theras anhållning hemställa, och the sä-
gunstige wore allmogen fraudelös förständiga. - Töfrigt förkla-
allmogen förestäldes, hwilkendera the hellre wela, antingen när
wädalbar i orten eller annan wäg timan: genomsnitt Hartill-
per hela Härabet förklinka Brandstodskids, eller och hwar sock-
allenast betala de Brandstoder, der skiär, när the ofwerslag sock-
reinnes understöd, komma dels medelst Härabet deröfwer öfwer-
at hwar socken särskilt ersättes, hwad i slik hielp fordras till then
Eldskada lidit, och wille förutom del, det hela Härad det skulle be-
tungas betala några Brandstod, hwilka stor den och helsa torde, som
den sterigenom skall hindra the olyckeliga den olägenhet, at tid
går alför lång ut på tiden innan Brandstodsmedlen anwis-
ware, och fall Häradet kostsamt, at sedan domaren förordnad
syn öfwer Eldskadorne, och tillfälle med tingsterminerne förrätt-
digar allmogen, det de till någon wiss dag bora instämma sig
och gifwa tillkänna, hwad the wid den Brandstodskids, som den Eld-
skadan lidit söker, torde äga at påminna; hwilken hela Häradet
genom deputerade wara tillstädes, utom det förmente the

att om hela Häradet vore skyldige skiuta Mandskap
hielpstil Brandsamman, så skulle hwar Hofbonemans Dräl
skadan timad, ej så mycket uptäckia anten Elden upkom
wårdslöshet och särskilte förmedlande eller ofwerwäldig hän dulle
löespeppit, som då det endast röter den socknallena, uti hwilken
olyckan händt, nödwändigt skiär. Med denna förening upphörs
efter det hwad nu anteckenadt finnas, sig tilldragit, til i morgon
kl. 11 — wil Gud — påstod i Hofrätten Sin wän hafwande
deputerade lyckhände, dem åsyftan wid detta tilfälle gjorda
the påminnelser, the sig befogade finna.
D. 3 Aug. — Efter matigt Häradsrättens igår afton gjorda beslut, förekallades nu dette
Medelpads Häradz deputerade, at anmäla skadan i förening med ang: de Brandstodernes utgiftande
de hädanefter, och som ifrån Jorois sidan inga deputerade ännu hit anlände, ansågs Rät
ten å theras ankomst till i dag framdeles förwänta, och wart förenade the öfrige
förnämligast deputerade i theras förestående afseende hörda, så ock de hela
skälligt affentelige upptäcka tid i gärdhåldne Protocollet, hwarwid förs me
nigheten och deras deputerade ingenting hade att förinnra Jorois socknemän
jämwäl meddelat att utlåtelsen dem sedan the efter Kongl. Maj:ts
nåd. Förordnings och allmän inrätt gemen publication twå gån
ger blifwit tillkallade, enl. RB. 12 Cap. 6 §, förlorat all talan, och bör fäl
jaktiligen för laglig tid förkomma, hwadhelst närwarande ägare och theras
wägnar afhandat. Tyckte dock Rätten i detta fall, at hwad Kongl. Majts Kungsgårds
Kundgörelse, och Lagen i sig innefatta socknars fullmäktige på rätt Protocollet här
framan före streder, belefwat, bör till följe af B. B. 24 Cap. 6 § och R. B. 1 Cap.
4 § alltid hädanefter obrotteligen i acht tagas, efterlefwas och fullgöras till hel
lan ända, och at enhwar som Brandstodstagiare, wägrande, hwarmyckit för
lora hwsin å allehanda i hwarje socken helt wist, theras förening skall
öfwerwärdas till Kongl. Landshöfdingen Hr Carl Jacob Wrede med anhållan,
det han täckes antyda Häradsskrifwaren i detta Härad, i anledning af theras
förrättning, proportionera å alle hemmans i socknarne efter mys åberopade
Balcks och Capitels 55 §, hwarmyckit af dem på hwart hemman thera wederlag
gå i akta, fordras, och samma uträtkning tillika med de Capitel 55 §
behörigen werificerad till Häradets efterrättelse, dem hafwanden tillställa
låta samt lika qwart wederlag rigtteligen utbetala hwarmyckit allmogen efter sin
frifwilliga åtagande för Badstugur får brandstodshjelp tillägga, dawid Cagen skiär
med tydeliga ord förbinder. (Kongl. trycks. 1748: V. cl. 0049,
l. 547–552).

Fisalmen syysk. 1748. V.A. 0049. l. 496.

Lieutenanten välädle Hr Eric Bure med dess skipteslagare Johan Kaikkonen och Petter Pajonen ifrån Happajärfvi contra theras granne, nämndeman Eric Pajonen angick: det han skall tijd efter annan begynt hålla sine Creatur på theras Paslaxmark samt genom näfverflöth skada theras ägor, och ~~fom~~ att han icke heller fullgiordt det Contract han med Hr Lieutenantens företrädare på Hapajärfvi Lieutenantsboställe, framledne Capitain Lieutenanten Samuel Hörling? (Heurlin?) vså måttoingådt, at han emot det hansboskap i thess tijd fådt ~~[illegible]~~ therstädes bete, åtagit sig vidmacht hålla Paslax äns och de Snedions gårdsbegård, som der förrättas kunde, utan i det ställe opbyggt dit att fähus för sina Creatur. (Tiss. syysk. 1748; V.A. 0049. l. 496.)

Fisalmen talvik. 1749. V.A. 0050. l. 8–10.

att fåbus för sina Creatur. (Tiss. Nyysk. 1748. V. A. 0049. l. 490)

Fisalmen Talvik. 1749. V. A. 0050. l. 8–10.

Wid thet, Kronotrafallningsman wälbetrodde Hr Brynolph Brunou gaf till känna, at Kronotijondebodan i denna Idenjalmi sochn skall nara i aldeles förfallet till stånd, hwarföre han påstod, at sochnemännerne tillhållas måtte besagde hus å nyo reparera, framstog Kronolänsman Henrik Gummerus och föredrog, det härstädes icke heller är något sådant fångehus, hwarutien eller annan missgiärningsman kunde hållas i säkerhet, med påstående, at the åtminstone måtte pålaggas upbygga ett nytt fånghus. Uppå förehållan härom inwände Sechnaboerne, at the i anseende thertill, at klockstapelen nu är underbyggnad icke kunna uthärda med begge förenämnde hus upbyggnad på ett år, utan ut fäste sig bönderne Johan Kämäräin i Lupua, Gras Sastamoin i Kalljojärfwi, Isak Sonninen i Kiwisto och Lars Lappalain i Pardala, jämte öfrige sochnemännerne, at nästkommande sommar således upsättia Ett fånghus med 2:ne rum, at the nu i Vinter till besagde byggnad åtaga sig af hwart hemman, at slåpa en 3 famnslång stock, samt thesutom sammanskinta till visa mär, nämlinämndemännerne Petter Kumbulainen i Häastaipale och Anders Huttunen i Wijta by samt bonden Jacob Hyfwärinen i Kåskis, hwilka åtogo sig uptimbra besagde hus, 90 dez kint, och åligger tham för besagde medel visa redo, om the anten till räcka eller öfverskinta skulle, på thet öfverskottet må kunna annänders till någon annan byggnad eller och bristen af sochnemännerne erläggas. Men med tiondebodans upbyggnad begiärte the upskof till ett annat år, så the sedan fånghuset och klockstapelen först voro i stånd satte, sig thertill åfven villige förklarade, och som Rätten befant för thenne swinne allmoge fella odrägeligit, at på ett år kunna uthärda med alla redannämnde byggnader, så lemnades allmogen frijhet, at först tillkommande år fortsättia Tiondebodreparation, emedan samma hus, ehuru thet icke är swarsgodt, lyka fult

är et årstijd brukeligit, i det ställe klockstapelen och
fånghusen, uti hwilket senare bör inrättas twänne rum med
kakelugnar, dörar och järnbomar åtten, samt lås och
Nycklar med att innanede och svargodt skur-tak, äro
oumgänglige, så at the genast måste påbegynnas, till hwilken
ända svehnemännerne, förmågo af B.B. 26 Cap. 4 § anty-
des, at thå the åtta dagar förut från Cantzelen tillsäjes å
viga Terminer för hwar district at framskaffa fånghus-
stockarne till Kyrckbackan, der omtalte hus skall
upsättias, thet theicke allenast ovägerligen afleve-
rera stockarne, utan och the till byggnaden utfåwade
90 dir kunt, them kronobetientarne proportiona-
liter fördela å hwarthemman samt tillställa them
för fånghyggnaden, nu sig åtagit ansvaret. (Tejalmen
tahvik 1749. V. A. No. 50. l. 8-10).

Fisalmen Talvik. 1749. V.A. 0050. 1. 11-15.

o Antti Ulyfvöjettä Kiu rumeden kylästä oli vahingenwalkeus polttanut "man- och fä gårdes- samt sparmanål, husgeråd och kläder", jotka nimismies jä kakfi lautamiestä oli arvivinut: En rökstuga à 10½ alnar lång och bredd mellan kuntarne, under gådt näfvertak och takvedsträn med behöriget innanrede försedd, värderades till 20 d:r. En under byggnad stående giästestuga utan näfvertak och innanrede à 8 alnar ifyrkant emellan kuntarne. Förstuga för samma ihop timbrat samt värketill hela hufvets förnödenhet framskaffat, 16 d:r. Ett gammalt visterhus à 9¼ aln emellan kuntarne under gådt tak med alt innanrede försedd, dörrar, lås och nyckelar, 6 d:r 6 öre. En sedesboda 6 alnar i qudrat under droppfritt näfvertak med tillbörlig innanrede, dörr på trägång, stocklås och nyckel, 8 d:r. En miöhlboda à 4½ aln ifyrkant under gådt näfvertak med innanrede, dörr och järngång, stocklås och nyckel, 5 d:r. En ny badstuga à 9 alnar emellan kuntarne, under näfvertak och takved, mält- och badlafva, dörr på järngång och krokar, 9 d:r. En ny rija à 10 alnar under gådt näfvertak, lersmetadt gålf och ugn afflijsten, dörr på järngång, försedd med vanligit innanrede, 12 d:r. Ett stall med skulla à 7½ aln ifyrkant, under gådt näfvertak och takved, häck spiltor, krubba och gålf, dörr på järngång, 8 d:r. Ett nytt fähus à 14 alnars längd och 10 alnars bredd emellan kuntarne med alt dess tillbehör, 10 d:r. Ett fårhuus à 6 alnar ifyrkant, 3 d:r. Ett svinhus à 3 alnar, 21 öre. Ett foderhuus med loft, à 11 alnar i quadrat, under gådt tak, dörr med trägång, 7 d:r. Råg-

Fisalmen Talvik. 1749. V.A. 0050. 1. 11-15.

och dels kom, samt möjligt lissammans 20 tr, hwarje tunna uptages här för 12 dir, 80 dir, eller ihop räcknadt 184 dir 27 öre Smt. Dessutom skall vid sammatillfälle upkrummit en koppar kiettelse om 1 Lt vigt, En Psalm och Cathekesbok, och nija Testamente, kyrckio- och gångekläder, samt allehanda järn och träredskap. - Arvivimiseen ~~nähd~~ j. asian oikandersa käsittelyyn nähden on päytäkirjassa vielä kin huomiaon otettawa. (Fis. Talvik. 1749. V.A. 0050. 1. 11-15).

Fisalmen talvik. 1749. V.A. 0050. l. 138-139.

Fattväbelen Niklas Springberg och länsman Henrich Gummerus anhöllo, att upbyggia ett fähus på Salmenjoen fifwen land, på det the thärstädes om hösten och vårtiderna finge hålla sin boskap, som i annat fall i hunger förgås. (Vis. talvik 1749; V.A. 0050, l. 138-139)

Leppävissan talvik. 1749. V.A. 0050. l. 287-290.

Följande husrum, som af vådeld d. 24/VI 1747 för bonden Henrik Kåsuin i från Leppäwirda socken och Kurialaranda ley upprunnit:

En stuga à 10 alnars längd och bredd, vård. af granna Henrik Tuppurainen, som den för brandensedt till — —	40 dir —
En annan d:o à 7 alnars längd och brädd till —	20 " —
En d:o à 6 alnars längd och bredd till — —	15 " —
En farstuga till —	10 " —
Ett Fähuus 8 alnar långt och bredd till —	~~13~~ 30 " —
Ett d:o 5 alnar långt och bredd till —	6 " —
En ett fähuus 4 alnar långt och bredd till —	4 " —
Ett Fårahus 4 alnar långt och bredd —	4 " —
Zine Svinstigor till sammans —	2 " —
Ett mathus 5 alnar långt och bredd till —	10 " —
Ett Stall 5 alnar långt och bredd till	30 " —
Ett Agnhus 4 alnar långt och bredd till	5 " —
En liten boda till —	3 " —
Sma	179 dir —

(Leppäw. talvik. 1749. V.A. 0050, l. 287-290).

Rantasalmen talvik. 1749. V. A. 0050. l. 541-542.

Fendrichen välädle Herr Georg Harlin gått i borgen för magistern och Collegan vid Trivialskolan härstädes, Edle och höglärde Herr Carl Brusin, om et krono indelte hemman nr 4 i Randasalo by, Spannila kallad, om 1 skeppes ränta (Rantas. talvik. 1749; V. A. 0050, l. 533-534).

Häradsskrifvaren Lars Kempe jåjom innehafvare af Lammin pohja skatterust hålld. (Rantas. talvik. 1749; V. A. 0050, l. 536).

Uppå skattemannen Lars Lappalains i Idanfalmi sechn och Idanfalmi by, vägnar kärde kongl. Hofr. ansk. Hans Olsbo till afledne sämiskmakaren Johan Hyppöins son, sämiskmakaren Jöran Hyppöini Puikonnemi för 3 stycken 3 års gamla bockskin, jom käranden ehligit skattebonden Johan Caiani och soldaten David Lindbergs betyg etc. Skattemannen Lars Lappalains son studenten Carl Idström. (Rantas. talvik. 1749; V. A. 0050, l. 541-542).

Uppå sin svärmoders, pranledne Herr Cornetten Mårten Ryggii anckiefrus, dygdädla Catharina Forssmans vägnar föresträdde kongl. Hofrätts Ansekultanten Herr Hans Olsbo med begiäran, att Rätten ville meddela välbemite Fru laga betyg både öfver thet, at hon är en ålderstegen och skinkelig menniskia, jom icke hafver någon fastighet eller detminsta understöd af sine barn, och at hennes sedan nämnde man i långliga tider trogit och väl tient Sveriges krono, så at hon Fru Cornetskan, hwilken sedan Herr Cornetten Ryggii år 1739 timade död, icke allenast upfostrat många efter honom qvarblefne omyndiga barn, utan och till närvarande tid ernärtt sig sielf utan Pensions åtnintande, dessmedelst kunde jäga tillfälle, att vända sig till högvederhörig ort, och utvärka sig den förmåhn, hennes öfriga vederlikar jemwäl allernådigst af obeprisselig kongig nåd tid efter annan nutit, upwijsandes Herr Olsbo till den ändan 1o Glorwyrdigst i åminnelsen Konung Carl den Tolftes underd. 27 Junii 1718 Herr Cornetten

Nyggins gifne fullmacht å Cornettsbeställningen vid Öfverste Lieutenantens Compagnie af Carelska Dragonerne och 2:o vår mi regerande allerno Konung Friedrichs honom Herr Cornetten, enär thet Regementet, hvarwid han ägt sin beställning, blifvit indragit, den 19 Sept. 1722; i anseende till dess då redan 15 åriga utstånd ne trogne tienster med det lofvord förunte afskied, at han sig altid wäl förhållit, samt 3:o högstbemte H. Kuge Mts d. 5 Maji 1733 mer besagde Herr Cornett, som then tiden stadt för Expectant, förlänte Fendrichs Fullmacht till Öfverste Lieutenantens Compagnie af Tafvolax Infanterie Regemente, hwilken tienst han ända intill sin år 1739 skedde döde liga afgång med den redlighet föreslådt, at han om de 3:ne sidsta åren enjam varit inseendet öfver Nyslotts fästning, och thet thär Commanderade manskapet förtrodt, beklagandes Hr Olsbo, at ehuru såwäl framledne Herr Majoren Fieandt, som och Herr majoren Ehrenroth lofvat annäla hans fru Swärmoders ansökning om Pension hoos Höga Öfverheten, på thet honi sin torftig-

Jorvisten talvik. 1749. V.A. 0050. l. 340 – 347.

Wälborne Fru Lovisa Brandenburg inlefvererade för Rätta, en utaf Länsmannen i Lappäwirda och vählachtad Erik Strömman och Nemndemännerne Friedrich Lundberg samt Bertil Oxman, öfverthen Eldskada kada, som hvas välbemte Fru och hennes man Fendrichen välborne H:r Gustaf Jacob Tawastjerna d. 29 nästvekne Sept. timadt förrättad och så lydande värdering: i år 1748 d. 3 octob. blef till ödmink följe af välborne Herr Härallshöfdinge Lindelöfs gunstiga förordnande höllen en besichtning och värdering af underskrefne uppå välborne Herr Fendrichs Gustaf Jacob Tawastjernas gård och befans, som föllier:

En saal med 2:ne kamrar samt Tårftak, 14 hwarf hög, 16¼ alnar lång och 13 alnar bred, värderades till — — 300:– dr

En rökstufva, 16 hwarf hög, 13 alnar lång och d:o bred med näfvertak, uptogs till — — 80:–

En förstufva, 16 hwarf hög, 17 alnar lång, hwarest varit med bräder afdelt Ett kökstrum med Spijs, värd:s till 60:–

Ett mathus, 8 alnar långt och bredt, med torftak till 20:–

En gammal kakelugnsstufva med 2:ne kamrar, som blifvit nederrifvit för Eldsvådan på thet andra husen måtte förvaras, 17 alnar lång och 11 alnar bred, hwarafendel af kuntarne blifvit upbränd, värd. till — — 50:–

Ett gt mathus, 7 alnar långt och d:o bredt till — — 6:–

Dernäst uptogs den egendom, som upbrunnit och i branden förkommit, nämligen:

Jorvisten talvik. 1749. V.A. 0050. l. 340 – 347.

En kopparkittel, som nägit 1 Ltr, hvaraf 8 mr uplemmit uptogs till — 12:dor —
Halfstops Tenflaska à 1½ ℔ till — 3:—
Tre stycken Ten Talrickar à 2 dor — 6:—
Tre stycken aflånga slekpannor — 10:—
Tre stycken sängar — 9:—
Ett stie halster — 3:—
En aflång grytfoth med 4 fötter — 5:—
En silfsked af à 2 lod — 10:—
Ett stie spield — 3:—
utom detta mycket annat som ej till prickar kan opnommas, såsom träkärill och fönster, som utj brandenförkommit, hvilket till det ringaste efter Herr Fendrichens berättelse bestigit till — 23:—

Sma 600:—

Nyönnettiinnaan 162 talavia edligt B.B. 24 Cap. 5 § för en boningsoch en giästestufva samt en Cammare thärbakom och å thet större huset 24 dor samt the 2 mere-vare tillsammans 30 dor. etc. (Jorvisten talvik. 1749. V.A. 0050, l. 340–347).

Rantasalmen Kalvik. 1749. V.A. 0050. l. 549 – 554.

det finge någon lindr, thet the hanne vitterligt
icke slickt fullgiort, utan försatt hanne genom efterlåten-
heter i ett uselt tillstånd, och som, utom det, att the här fram-
man före omtalte kongl:e fullmachter mer rättna, emedlertid
Cornetten Ryggia åtföretagit sig trohet för sin konung
och thes Fädernesland, — Nämnden åsyftar vitterligt,
at han ifrån år 1736 och intill dess han 1739 genom dö-
den afled, hafft Commando i Nyslotts fästning, samt
at thes enkefru sedan han warit död, i förstone mått
uppfostra 3:ne styfbarn omyndiga döttrar, ehuru hon
tillförene haft flickebarn efter sin man, eller stadgat
tillvaro som tilldrages nödtorftigt det sig gamla kunnat an-
vända; Förthenskull, och emedan hon sig hellre un-
nera, så hon redan befinnes gamla sinkelig och svag
äger den frågan, at någon utaf hennes barn behinna
sig mächtige påkosta hennes uppehälle och nödiga
skiöttsel, helst hon sig än hafver någon fastighet, utan
sitter i andras hus, — Ty skall döda hennes Cornettska
Catharina Ryggia till tillförlitligt vittnesbörd utur
Rättens tänkebok lämnas. (Rantas. Kalvik.
1748; V.A. 0050, l. 546 – 548).

Uti ett ifrån Sulkava socken och Tikulax gård, den 15 ch
April 1749 till undertecknen aflätit bref, hafver Capitai-
nen välborne Herr Simon Adolph Kalitin anfört,
huruppå för honom angelägit vore, at Syrinx Com-
missarie välädle Herr Thomas Mollaeus vid nu
pågående Ting uti Rantasalmi och then i samma Swenska
Riksgräns belägne Kerimäki district kunde adelig
höras, om thet honom vitterligt är, rörande fordom
Öfverste Lieutenanten välborne Herr Magnus Friedrich
Kalitins, den 11 maii 1738 gjorde Testamentaris-
ka disposition, at then Son, välborne Herr Capitain,
efter hans död ensam borde minta alle thes qvarlåtne
ägendom, och thet af sig hellre förgäta än i Fahlen vistande
äldre bröder, Rotemästaren Johan Kalitin, hwars Son,
Johan Kalitin. Herr Kapitainen un under informa-
tionen hwas sig häller och påkostar, emedan Herr Syrinx Com-

missarien i pennan fattadt, framledne Herr Cornetten och Crono Befallningsmannen Thomas Aganders och Regements Commissarien Nils Kiellmans efter aflidne änka Catharina Teszlöfs d. 28 sept. nysnämnde år, honom Herr Capitainen therå öfver meddelte betyg, hwilket han sedermera under d. 22 april 1741 tiuk. Mts och Rikkens Köngl. Åbo Hofrätt ingifwit, och wille med utdrag utur sine bref så uthaf bewijsa sig hafwa lemnat thes i Rewelke gelitet iwstande 2 ine Systrar Capitainen Herr Georg Friedrich Grassas Fru wälborne Wandla Kalitin och majoren Herr Rudolph Friedrich Stackelbergs angtar Fru välborne Anna Margaretha Kalitin genom Post Contoiret i Wiborg i junii 1747 och den 20 Dec 1748 tillhörig del — S. A. Kalitins swågar var cornetten välborne Herr Otto Fabian Boije de wielenkiutorna. (Rantas. Rakwik. 1749: V. A. 6050, l. 549–55½).

Kota, ~~vilj~~ jynä- ja jauhoaitta.

Kuopion talvikäräjät 1738,
(V. A. 0041, l. 369–370)

Matti Rissaselta Syrjäsaarella oli palamt "undantagandes en rija och boda följande huus: 3:ne våningsstugur, den ena 10½ och andra 9 alnar längd och bredd inom kuntarne, ett stegerhus, en sädes- och miölboda ett stall à 4 fambnar, ett fähus äfven 4 fambnar, ett fårhuus 3 fambnar, än ett fähuus jembväl 3 fambnar sammaledes en Foderlada 3 fambnar uti längd och bredd innom kuntarne. Lisäksi oli palamt samma "och ett annat våningshus".

Kota vilja- ja jauhoaitta

Kuopion talvikäräjät 1748
(V. A. 0049, l. 113–115.)

Antti Airaksiselta Vehmasmäestä oli palamt talon rakennuksia, jotka lautamiehen arviorimina: ett förte af 10½ alu längd och brädd inom kuntarne, täkt med näfver och takwedstockar samt med behör. innanrede 45 dn, 1 annat förte nyligen repererat om 8 alus längd och bredd samme beskaffenhet 22 dn, 1 redskapshus för 10 år sedan uppsatt af 6½ alu längd i fyrkant,

taket af urgröpte balkar 12 dm, En förstugu emellan de omformälte pörten 9 dm. En bod med näfver och balkar täkt af 4 1/2 alns längd och bredd, 8 dm.

Rantasalmen talvikär 1740,
(V. H. 0043, l. 34.)

Henrich Pesonen som bebor Pesola Rusthålld i Asikkala by hade genom vådeld förlorat ett nytt boningspört 12 alnar på alla sidor inom knutarne; thergentemot ett halfbrukat Wistes? eller redskapshuus, nijo alnar inom knutarne på sijdan en halfbrukad, 7 alnar lång gästestuga, med kackelugn och fönster, samt en nij miölboda 8 alnar på alla väggar inom knutarne etc.

vieras-tupa

Tuvat y. m; Myllyhuone! Myllyt!

Tisalmen talvikär. 1712
(V. A. 0024 l. 14)

Anbelangande Olaf Keijöinen i Leppälax huru som i denna höst medelst en vådelig händelse opbrunnit på des hemman 9 st:n huus hwaraf stugan med qvarnhuset voro nija men de öfriga som stall, fähuset, foderhuset och 2:ne bodar medelmåttiga hvilken skada till 40 Dr Sent(?) aestimeres etc.

myllyhuone

Tisalmen talvikär. 1705,
(V. A. 0019, l. 12.)

Olli Kärkkäinen Kalliojärven kylästä sai hyvän todistuksen myllynrakennustaidostaan sen todist. sekä senrakunnan papisto että koko käräjäyleisö.

Myllyt!

Leppäv. syyskär. 1693.

Thomas Peersson Ahonen i timola by ägde följande hus: 2 stungor, Rija, fähuus, ett nytt ställ, 1 badstugu och 2 bodar etc, inalles 15 st:n dörar.

Rantasalmen kesäkäräjät 1693,
(V. A. 007, l. 407-408)

Krigsprädikanten sahl. H:r Joseph Biörneburgers Enckia är så af sigh kommen att bl. a. på hennes hemman i Randasalo by fans allenast 1 gl. rökstuga och lijten skorsstenstuga gentemoth à par fambnar inom knutarne, 1 gl. fähuus; in summa den värsta lägenhet, som till kan vara etc.

Kors=teem=tupa!

Kerimäen talvikär. 1702,
(V. A. 0013, l. 41-42)

På cronoödeshemman i Hankilaxby fans hvad huusen vidkommer: 2:nne gambla stugor, af hvilka den ena kunde repareras, 1 medelmåttig Rija, 1 medelmåttig badstuga, 1 gammal boda, 1 gammalt stall, 1 gammalt köök.

KANSATIETEELLINEN OSASTO

Käsikirjoitusarkisto:
Rakennuskert. kansio:
~~Hist. asiakirja-lähteistä~~

Maisteri Antero Pelkosen

vuosien 1633–1749

Tuomiokirjoista

poimimia tietoja rakennuksista

(63 käsinkirj. foliosivua)